

2018

Jaarverslag Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken

Katholieke
Basisschool
Laurentius

Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken

Adres Van Gaverenlaan 18, 4835 CD Breda
Telefoon 076-5640755
E-mail info@kbs-laurentius.nl
Website www.deleuksteschoolvannederland.nl

COLOFON

Redactie Jack Slangen

Voorwoord

Met ZIN naar school

Met veel genoegen presenteren wij u het jaarverslag van 2018 van Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken (32203). Onder het bestuur ressorteert één basisschool namelijk KBS Laurentius (03LY). Het bestuur hanteert m.b.t. haar beleid de code “Goed Bestuur in het Primair Onderwijs”. Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken kent geen afzonderlijke Raad van Toezicht. Een specifiek verslag van deze raad ontbreekt dan ook. Het volledige bestuur heeft vooral een toezichhoudende taak; op het gebied van uitvoering is middels mandaat een grote rol voor de directeur weggelegd. Dit verslag dient dan ook tevens gezien te worden als een verslag van de toezichthouder.

Wij vinden het belangrijk dat elk kind met plezier naar school gaat, zich daar thuis voelt. Kortom: ZIN heeft in school. Daarnaast willen we voor al onze leerlingen een ZINvolle leeromgeving bieden waarin elk kind op zijn/haar niveau wordt uitgedaagd. Deze missie ligt aan de basis van ons handelen en wordt verder uitgewerkt in onze visie en in de keuze waarop wij ons onderwijs vormgeven in de groepen 1 t/m 8.

Met dit jaarverslag blikken we terug op de belangrijkste ontwikkelingen uit 2018. Het vormt een belangrijk verantwoordingsdocument naar diverse geledingen binnen de organisatie, maar ook naar het Ministerie van OC&W.

Namens Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken
Jack Slangen

LEESWIJZER

Het jaarverslag bestaat uit twee delen: het bestuursverslag (A) en de jaarrekening (B).

Bestuursverslag (A)

In dit deel van het jaarverslag staan het strategisch beleidsplan en de daaruit voortvloeiende jaardoelelen voor diverse gebieden centraal. De bestuurlijke verslaglegging loopt van algemeen naar specifiek. Dat wil zeggen: allereerst wordt de stand van zaken met betrekking tot de strategische doelen in kaart gebracht, waarna in de afzonderlijke hoofdstukken aandacht wordt besteed aan de gestelde jaardoelelen en andere actuele onderwerpen die in het jaar 2018 hebben plaatsgevonden. Hierbij wordt af en toe ook met een blik naar de toekomst gekeken.

Jaarrekening (B)

De jaarrekening is een financiële weergave van de stichting, met een toelichting op de feitelijke cijfers (mits noodzakelijk en/of gewenst) over het betreffende boekjaar.

Reageren op het jaarverslag?

Heeft u een vraag over het jaarverslag of wilt u reageren? Mail dan naar: info@kbs-laurentius.nl

Handtekeningenblad

Vastgesteld d.d. 16-04-2019

Dhr. E. van Maanen	voorzitter	
Mevr. F. van Passel	secretaris	
Mevr. J. Biermans	penningmeester	
Mevr. M. Kroon- visser	vicevoorzitter/communicatie.....	
Mevr. C. Rogmans	onderwijskundige zaken	
Dhr. M. van Brandwijk	onderwijskundige zaken	
Mevr. M. van der Mast	personeelszaken	

Inhoudsopgave

A Bestuursverslag

1.	Inleiding	6
2.	Missie en visie	8
3.	Onderwijs	10
4.	Kwaliteitszorg en maatschappelijke verantwoording.....	18
5.	Personeel	21
6.	Huisvesting.....	27
7.	Financiën.....	29

B. Jaarrekening	43
-----------------------	----

1. Inleiding

1.1 Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken

Onder het bestuur van Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken (32203) ressorteert één basisschool te weten K.B.S. Laurentius (03LY).

1.2 Organisatie

De stichting telt 76 personeelsleden die gezamenlijk zorgdragen voor het onderwijs aan 806 kinderen (teldatum 1 oktober 2018).

De stichting bestaat uit het bestuur, de directeur, het managementteam, het ondersteuningsteam, leerkrachten verdeeld over vier units elk aangestuurd door een unitleider, onderwijsassistenten en overig onderwijsondersteunend personeel. Daarnaast zijn er diverse kwaliteitsteams die zich bezighouden met onderwijsontwikkeling.

1.3 Leiding van de school

De dagelijkse leiding van de school ligt, middels mandatering (managementstatuut), in handen van de directeur, dhr. J. Slangen. Hij wordt ondersteund door vier unitleiders: mevr. L. Krak (Unit 1-2), mevr. K. Stoop (Unit 3-4), mevr. C. Dees (Unit 5-6) en dhr. W. Michiels (Unit 7-8).

1.4 Good Governance

Sinds 1 augustus 2012 werkt de stichting met een toezichthoudend bestuur. Dat betekent dat het toezichthoudend bestuur de werkgever is van het personeel van K.B.S. Laurentius en toezicht houdt op de uitvoering van de bestuurlijke taken die gemandateerd zijn aan de directie. De statutaire naam is Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken. De rechtspersoonlijkheid van het bestuur is een stichtingsvorm welke per adres gevestigd is aan de Van Gaverenlaan 18, 4835 CD te Breda. Het bestuur bestaat uit:

Naam	Functie	Taken	Jaar van aftreden
Dhr. E. van Maanen	Voorzitter		2021
Mw. A. Oerlemans ¹	Vicevoorzitter	Huisvesting	2018
Mw. M. de Kroon-Visser ²	Vicevoorzitter	Communicatie	2022
Dhr. M. Bender ³	Secretaris		2018
Mw. F. van Velden- van Passel ⁴	Secretaris		2022
Mw. J.M. Biermans	Penningmeester	Financiën	2020
Dhr. M. van Brandwijk	Lid	Onderwijs	2019
Mw. M. Faas- van der Mast	Lid	Personeel	2019
Mw. C. Rogmans	Lid	Onderwijs	2021

¹ Afgetreden 1 augustus 2018

² Aangetreden 1 augustus 2018

Pijlers van goed bestuur

De directie en het toezichthoudend bestuur zien vier belangrijke pijlers van goed bestuur, te weten;

- Integriteit
- Transparantie
- Toezicht
- Afleggen van verantwoording

De stichting legt verantwoordelijkheid af aan de overheid over de rechtmatige en doelmatige besteding van middelen. Deze verantwoording vindt hoofdzakelijk plaats in het jaarverslag (verticale verantwoording). Daarnaast legt de stichting ook verantwoording af over het functioneren van de school aan ouders, leerlingen, personeel en aan de gemeente (horizontale verantwoording).

Verantwoording in 2018

Deze verantwoording is in 2018 gedaan door middel van het jaarverslag en vergaderingen met de MR. Zie verder: Hoofdstuk 4: Kwaliteitszorg en maatschappelijke verantwoording.

1.5 Bestuursondersteuning

Enkele taken werden in 2018 door externe organisaties uitgevoerd. Het gaat om de financiële- en salarisadministratie (Van Oers accountancy & advies). Daarnaast ondersteunt MKBasics (onderdeel van Arbo Unie) de stichting en haar medewerkers bij het opstellen en uitvoeren van een arbeidsomstandigheden- en verzuimbeleid.

1.6 Medezeggenschap

K.B.S. Laurentius heeft een medezeggenschapsraad met een ouder- en een personeelsgeleding. De directeur is aanwezig bij de vergaderingen van de MR. Op afroep zijn andere MT leden beschikbaar. Er hebben in 2018 zeven vergaderingen plaatsgevonden. De MR maakt jaarlijks haar eigen verslag. Dat is na vaststelling terug te vinden op de website van de school.

³ Afgetreden 1 augustus 2018

⁴ Aangetreden 1 augustus 2018

1.7 Strategisch partnerschap

Lokaal onderwijsbeleid

De organisatie staat open voor samenwerking met andere scholen, samenwerkingsverbanden en partners in de regio. Het gaat dan om het gezamenlijk vormgeven van lokaal onderwijsbeleid, het afstemmen van bestuurlijke zaken en samenwerking in het belang van onze leerlingen.

Zo participeert de stichting in: het Regionaal Samenwerkingsverband Breda, Leswerk, BOVO-commissie, PO-raad, Regionaal Platform Primair en Speciaal Onderwijs West-Brabant, B.O.B (bestuurlijk overleg Breda), Netwerk Kleine Besturen Zuidwest Nederland, Breedsaam, Samenwerkingspartners “Brede school Vianden”.

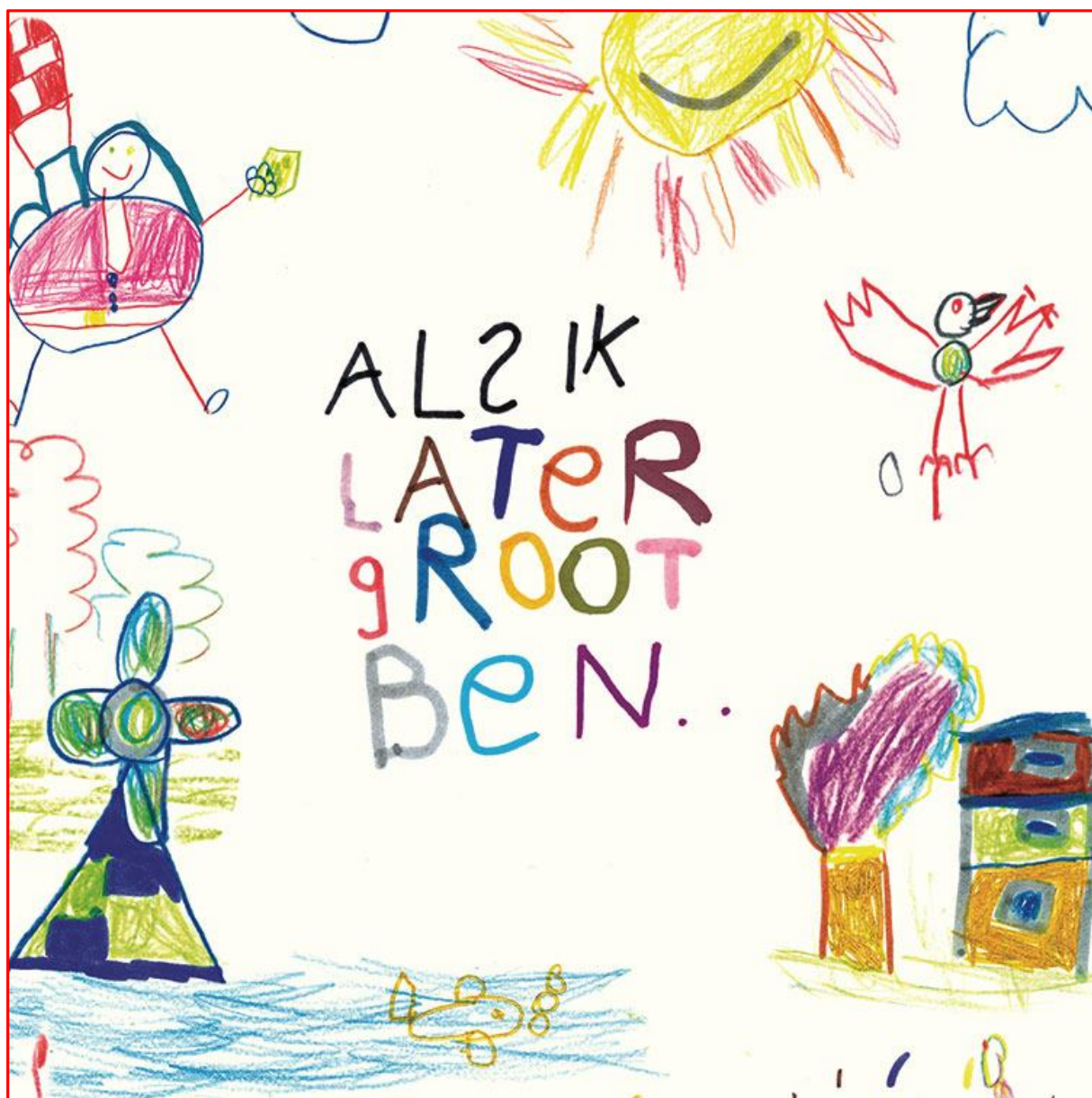
De stichting werkt samen met: het Speciaal Basisonderwijs, het Speciaal Onderwijs, met HBO/MBO en VO, aanbieders van kinderopvang en -dagverblijven, Edux Onderwijsadviseurs, Gemeente Breda, Centrum Onderwijsontwikkeling.

Ouderbetrokkenheid

De school wil op verschillende niveaus samenwerken met ouders. Dit is niet alleen in het belang van de ontwikkeling van een kind, maar ook van het onderwijs in algemene zin. Die samenwerking kent drie vormen:

- *Formeel.* Ouders maken deel uit van de medezeggenschapsraad. Bij de werving van een teamlid zit een MR-lid in de benoemingsadviescommissie.
- *Praktisch.* Ouders nemen deel aan de ouderraad en zetten zich in voor ondersteunde activiteiten.
- *Kindgericht.* Ouders en school werken samen in het belang van de ontwikkeling van het kind. In 2016 is vastgesteld dat het wenselijk is om deze samenwerking door te ontwikkelen. In 2017 heeft een denktank kansen en mogelijkheden in beeld gebracht om de ouderbetrokkenheid te vergroten. Naar aanleiding van het opgestelde advies heeft de school enkele wijzigingen gerealiseerd. Hierbij is te denken aan een nieuwe wijze van gespreksvoering. Daarnaast is in 2018 een nieuwe website en schoolapp gelanceerd.
- In 2019 zal een denktank een tweede advies rapport opstellen om een hogere ouderbetrokkenheid te realiseren.

2. Missie en visie

2. Missie en visie

2.1 Missie

De missie van K.B.S Laurentius is: **Met ZIN naar school**. Wij vinden het belangrijk dat elk kind met plezier naar school gaat, zich daar thuis voelt, kortom ZIN heeft in school.

Daarnaast willen we voor al onze leerlingen een ZINvolle leeromgeving bieden waarin elk kind op zijn/haar niveau wordt uitgedaagd. Deze missie ligt aan de basis van ons handelen en wordt verder uitgewerkt in onze visie en in de keuze waarop wij ons onderwijs vormgeven in de groepen 1 tot en met 8.

2.2 Missie- en visietraject

In 2017 is de missie en visie van de school herschreven. Hierbij zijn de kernwaarden, kernkwaliteiten en visie door het team bediscussieerd en zorgvuldig vastgesteld. Het heeft geleid tot de onderstaande missie- en visiebol.

Daarnaast:

- Zijn de kernwaarden omschreven;
- Is het strategisch beleid opgesteld;
- Is een visiedocument opgesteld.

In 2018 is een meerjarenplanning opgesteld. Deze planning wordt opgenomen in het Schoolplan 2019-2023. De organisatie zal zich in moeten blijven spannen (en vervolgens moeten monitoren) of de wenselijke houding en het wenselijke gedrag gerealiseerd wordt.

2.3 Beleidsontwikkeling

Werkwijze

Voor het ophalen van ontwikkelingsgerichte feedback hebben we input gehaald uit de tevredenheidsonderzoeken (medewerkers, ouders en leerlingen november 2018).

Op basis van de ontwikkelingsgerichte feedback en het missie- en visietraject wordt in 2019 een nieuw schoolplan opgesteld. In dit schoolplan worden de ontwikkelpunten voor de komende vier jaar nader uitgewerkt. Vervolgens wordt jaarlijks een jaarplan opgesteld waarin de doelen van dat jaar worden vastgelegd. Op deze wijze kan jaarlijks verantwoording worden afgelegd aan de ouders en bieden wij transparantie zoals dat van een basisschool verwacht mag worden. Beleidsvoorstellen worden voorbereid door het MT en de directeur. Deze voorstellen worden geagendeerd tijdens de bestuurs-, team- en/of MR-vergaderingen.

Beleidsstukken en de fase van ontwikkeling

In 2018 is gewerkt aan de volgende beleidsstukken:

	1	2	3	4
Begroting	•	•	•	•
Bestuursformatieplan 18/19	•	•	•	•
Jaarrekening 2017	•	•	•	•
Jaarverslag 2017	•	•	•	•
Kwartaal rapportages	•	•	n.v.t.	•
Medisch handelen	•	n.v.t.	•	•
Missie, visie, strategie	•	•	•	•
Privacy	•	•	•	•
Scholingsbeleid	•	n.v.t.	•	•
Schoolondersteuningsprofiel	•	•	•	•
Taakbeleid	•	n.v.t.	•	•
Toelage- en beloningsbeleid	•	•	•	•
Vakantierooster 18/19	•	n.v.t.	•	•
Vervanging	•	n.v.t.	•	•
Verzuimbeleid	•	•	•	•

1 = opgesteld
3 = MR

2 = bestuur
4 = vastgesteld

3. Onderwijs

3. Onderwijs

3.1 Doelstellingen voor 2018

DOELSTELLINGEN

A. Kwalitatief Hoogstaand Onderwijs	
A1. Meetbare resultaten	
KBS Laurentius heeft het basisarrangement gehandhaafd	Gerealiseerd
De resultaten van de tussentoetsen (LVS) voldoen aan de gestelde normen voor de kernvakken	Gerealiseerd <i>In 2019 zal een Laurentiusnorm worden vastgesteld (Opbrengstgericht Passend Onderwijs)</i>
De eindresultaten van de schoolverlaters voldoen aan de gestelde normen voor de kernvakken	Gerealiseerd <i>In 2019 zal een Laurentiusnorm worden vastgesteld (Opbrengstgericht Passend Onderwijs)</i>
A2.1 Onderwijskundige ontwikkelingen	
De nieuwe missie-visie is opgesteld.	Gerealiseerd <i>De visiebol is gevuld (en vastgesteld). Het strategisch beleidsplan is vastgesteld. In 2019 wordt het schoolplan 2019-2023 opgesteld.</i>
Er is sprake van een doorgaande pedagogisch-didactische lijn	Gerealiseerd <i>Het gehele team heeft een training Expliciete Directe Instructie gevolgd. In de groepen wordt met name bij rekenen gebruik gemaakt van de EDI-principes.</i>
Continueren en onderhouden van vaste thema's zoals basisontwikkeling, zelfstandig werken en autonomie	Gerealiseerd
Updaten van programma's voor (hoog)begaafde leerlingen, zowel binnen- als buiten de klas.	Gedeeltelijk gerealiseerd <i>De plusklas wordt wekelijks door leerlingen bezocht. Het aanbod in de groepen behoeft een kwaliteitsimpuls. Het kwaliteitsteam Verrijkt aanbod is een onderzoek opgestart. Er is nog geen vernieuwd verrijkt aanbod beschikbaar voor de groepen. Medio 2019 wordt de onderzoeksfase afgerond. Implementatie vindt plaats in het schooljaar 2019-2020.</i>
Uitvoering geven aan de afspraken uit het techniek-pact	Beperkt gerealiseerd <i>Op onze school wordt in basis voldaan aan de kerndoelen voor natuur en techniek. Het kwaliteitsteam Vakgeïntegreerd onderwijs volgt een training ten einde een implementatietraject op te zetten. Een van de betrokken leerkrachten heeft de opleiding Wetenschap en technologie succesvol afgerond.</i>
ICT en nieuwe media	Gedeeltelijk gerealiseerd <i>Er is een kwaliteitsteam ingericht. Dit kwaliteitsteam stelt met hulp van externen (Heutink) een beleidsplan op. In de groepen 5 tot en met 8 vindt de verwerking op Chromebooks plaats. In tien groepen zijn nieuwe touchscreens geplaatst. In 2019 wordt het beleidsplan vastgesteld. Voorts worden de resterende groepen op de Van Gaverenlaan voorzien van nieuwe touchscreens.</i>
In de Unit onderbouw wordt geprofessionaliseerd m.b.t efficiënt registreren; doelen stellen en evalueren	Gerealiseerd <i>Per tijdvak zijn ontwikkelingsdoelen vastgesteld op vier niveaus. In 2019 vindt gezamenlijke scholing omtrent basisontwikkeling plaats.</i>

A2.2 Onderwijskundige ontwikkelingen Sociaal Emotioneel

Rots en Water hebben een plek in onze organisatie	Gedeeltelijk gerealiseerd <i>Alle groepen volgen vijf lessen Rots en Water. Het gedachtegoed en de oefeningen worden in steeds meer groepen structureel ingezet.</i>
---	--

B. Passend Onderwijs

Om de middelen van het Regionale Samenwerkingsverband goed te kunnen verantwoorden, is het onderscheid tussen basis- en extra ondersteuning aangebracht.	Gerealiseerd
In de groepsplannen is de cyclus van handelingsgericht werken zichtbaar	Gerealiseerd <i>Op papier is dit zichtbaar. De realisatie in de praktijk heeft nog aandacht. In 2019 zal een transitie plaatsvinden naar Opbrengstgericht Passend Onderwijs (OPO).</i>
De positionering van de ambulante begeleiders binnen het samenwerkingsverband is helder vastgelegd	Gerealiseerd
De school is in staat gericht onderwijsarrangementen te formuleren en deze uit te voeren	Gerealiseerd
Hoogbegaafde leerlingen hebben de mogelijkheid om welkelijks deel te nemen aan de plusklas	Gerealiseerd
Onderzocht wordt op welke wijze het onderwijsaanbod passender bij de populatie kan worden aangeboden.	Gedeeltelijk gerealiseerd <i>Een afvaardiging van het team heeft de training Opbrengstgericht passend onderwijs gevolgd. In 2019 zal een transitie plaatsvinden naar Opbrengstgericht Passend Onderwijs (OPO). Deze werkwijze stelt ons beter in staat alle kinderen passend onderwijs aan te bieden.</i>

C. Kwaliteitszorg en maatschappelijke verantwoording

Tweemaal per jaar wordt door het OT (ondersteuningsteam) en het MT (managementteam) een data-check-dag gepland, waarop de (tussen-) toetsresultaten en de stand van zaken rond vensters PO worden gemonitord.	Gerealiseerd
Consolidatie van kengetallen wordt jaarlijks in het bestuur besproken. Kengetallen op het gebied van Cito, leerlingen-aantal, financiën, verzuim.	Gerealiseerd
Er is een schoolplan opgesteld voor de periode 2019-2023	Gedeeltelijk gerealiseerd <i>Na de afronding van het missie-, visietraject en herinrichting van de schoolorganisatie is een aanzet tot een nieuw schoolplan gegeven. Medio 2019 zal het schoolplan 2019-2023 worden afgerond.</i>
Borgen kwaliteitszorg MT zie vierjarenplan	Beperkt gerealiseerd <i>Cyclisch handelen en kwaliteitszorg hebben een hoge prioriteit in het schoolontwikkelingsproces. Medio 2019 zal een verkenning omtrent het te hanteren instrument worden opgestart.</i>
Jaarlijks wordt het schoolplan, het bestuursverslag, de jaarrekening en de evaluatie op de onderwijsontwikkeling op de website gepubliceerd.	Gerealiseerd

3.2 Inspectie

De inspectie van het onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en op de naleving van wet- en regels. Ook bekijkt de inspectie of de middelen voor het onderwijs rechtmatig worden besteed. Over de resultaten van het onderwijs rapporteert de inspectie aan het bestuur en de schoolleiding.

Werkwijze

- Jaarlijks voert de inspectie een risicoanalyse uit op basis van opbrengsten, jaarstukken en eventuele signalen over de school. Als er volgens de inspectie sprake is van een risico volgt nader onderzoek. Deze risicoanalyse wordt met het bestuur besproken. Vanuit die analyse wordt de mate van toezicht vastgesteld.
- De inspectie legt schoolbezoeken af. Alle scholen worden in principe ten minste eenmaal per vier jaar bezocht. Naar aanleiding van het schoolbezoek stelt de inspectie een rapport op en krijgt het bestuur de gelegenheid te reageren op de inhoud van het rapport.

Inspectiebezoek in 2016

Op 25 mei 2016 heeft de inspectie KBS Laurentius bezocht. Het bezoek is afgelegd vanwege de verplichting van de inspectie om scholen voor het primair onderwijs ten minste eenmaal per vier jaar te bezoeken. Het onderzoek heeft plaatsgevonden vanuit het nieuwe conceptwaarderingskader. In het conceptwaarderingskader staat hoe de inspectie werkt, wat zij beoordeelt en wanneer het onderwijs van voldoende kwaliteit is. De inspectie beoordeelt op de kwaliteitsgebieden; onderwijsresultaten, onderwijsproces, schoolklimaat en veiligheid, kwaliteitszorg en ambitie (zie tabel rechtsboven).

KBS Laurentius heeft haar kwaliteit voldoende op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

Tevens heeft medio 2016 het gesprek plaatsgevonden tussen bestuur en inspectie. In dit overleg is gesproken over de stand van zaken en de eventuele risico's. Daarnaast is gesproken over de bestuursverantwoordelijkheid en de scheiding tussen uitvoerende en toezichthoudende bestuurstaken.

	1	2	3	4
Onderwijsresultaten				
Resultaten				•
Onderwijsproces				
Aanbod			•	
Zicht op ontwikkeling			•	
Didactisch handelen			•	
Ondersteuning		•		
Schoolklimaat en veiligheid				
Schoolklimaat			•	
Veiligheid				•
Kwaliteitszorg en Ambitie				
Evaluatie en verbetering		•		
Kwaliteitscultuur		•		
Verantwoording en dialoog		•		

1 = zeer zwak

2 = zwak

3 = voldoende

4 = goed

Samenvatting van de belangrijkste oordelen

- De eindresultaten van de schoolverlaters voldoen ruimschoots aan de gestelde normen voor de kernvakken. De school kan echter minder goed aantonen dat de leerlingen ook vaardigheden in meer brede zin hebben ontwikkeld. Gezien de kenmerken van de leerlingenpopulatie hoort dit wel tot de mogelijkheden van de school.
- Het aanbod is voldoende breed en voldoet aan de kerndoelen. Er is veel 'in huis', zowel aan materiaal als aan expertise. Maar schoolbreed wordt hier niet optimaal gebruik van gemaakt.
- De ontwikkeling van de leerlingen brengt de school voldoende in beeld. Op basis hiervan kan worden afgestemd op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen en groepen leerlingen. Leerlingen die extra zorg nodig hebben, ontvangen extra hulp. Maar wat beter moet is de planmatigheid van de zorg, de analyse van de zorgvraag en het stellen van concrete doelen.
- Het team handelt niet op basis van een samenhangend pedagogisch-didactisch concept en de verschillen tussen de leraren zijn dan ook (te) groot.
- Zowel de leerlingen, ouders, als het team zelf zijn trots op de sfeer. Het schoolklimaat is voorspelbaar, positief en betrouwbaar. De leraren besteden veel aandacht aan het welbevinden van de leerlingen.

- De school waarborgt de veiligheid. Zowel ouders, leerlingen als leraren bevestigen dit beeld en ervaren de school als veilig.
- De kwaliteitszorg is nu van onvoldoende kwaliteit en moet beter. Het team handelt niet vanuit een duidelijke, gezamenlijke gedragen visie. Ook de kwaliteitscultuur moet professioneler.

3.3 Voorkomen zittenblijvers

Streven vanuit het bestuursakkoord is <2 % doublures in de onderbouw per jaar in 2020.

	Doublure*	%	Verlengde school-loopbaan*	%
2017/2018	1/599	0,2%	4/97	4,1%
2016/2017	4/600	0,6%	6/96	6,3%
2015/2016	5/600	0,8%	5/109	4,5%
2014/2015	4/640	0,6%	5/99	5,1%
2013/2014	6/656	0,9%	4/102	3,9%
2012/2013	13/672	1,9%	4/99	4,0%

Doublure: Leerling met hetzelfde leerjaar gedurende twee of meer schooljaren in leerjaar 3 tot en met 8.

Verlengde schoolloopbaan: Leerling die de leeftijd van 7 jaar heeft bereikt op of voor 1 oktober van leerjaar 3

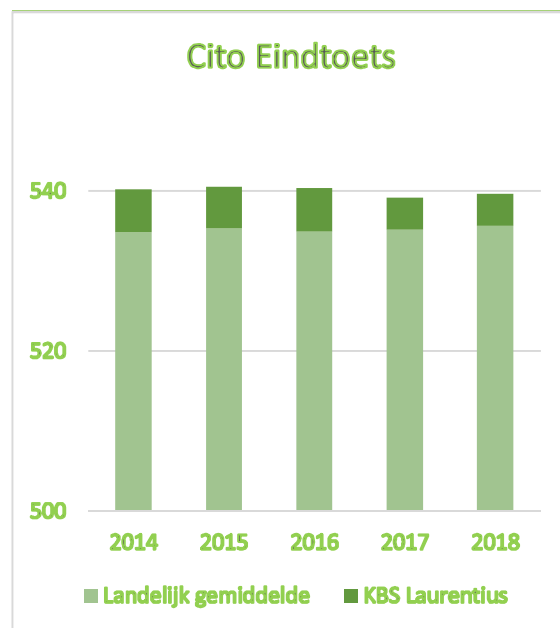
In de afgelopen jaren is het aantal leerlingen dat doubleert langzaam afgenomen.

3.4 Opbrengsten en resultaten

KBS Laurentius maakt voor het in kaart brengen van de ontwikkelingen van de kinderen gebruik van een leerlingvolgsysteem (LVS). Er wordt hierbij gebruik gemaakt van de door CITO ontwikkelde toetsen en methode gebonden toetsen. De administratie ervan gebeurt met het webbased leerlingadministratieprogramma ParnasSys. Er is een toetskalender opgesteld. Jaarlijks nemen alle leerlingen deel aan de Centrale eindtoets. KBS Laurentius heeft ook in 2016 gekozen voor de Cito-Eindtoets.

2014	2015	2016	2017	2018
540,2	540,5	540,3	539,1	539,6

De cijfers zijn de scores die in Vensters-PO zijn gepubliceerd en ook door de inspectie worden gehanteerd.

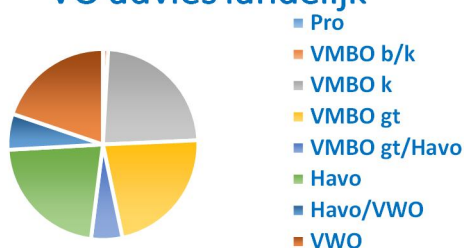
Hoewel de eindresultaten van groot belang zijn, is het minstens zo belangrijk naar de tussenopbrengsten te kijken. Een analyse van die cijfers maakt het mogelijk interventies te plegen. In maart/ juli vonden de jaarlijkse analysegesprekken plaats tussen de directeur en de intern begeleiders. Belangrijk onderdeel daarvan is de bespreking van de tussenopbrengsten en de stappen die gezet zijn. Dit jaar heeft tevens een training opbrengstgericht passend onderwijs plaatsgevonden.

3.5 Doorstroom naar het voortgezet onderwijs

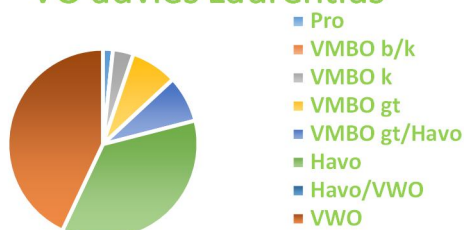
Aan het einde van het schooljaar 2017-2018 stroomden 100 leerlingen van de hoogste groep door naar het voortgezet onderwijs. Onderstaande tabel toont een overzicht van de schooladviezen die deze kinderen hebben gekregen.

Advies VO	% NL	% Lau
Praktijkonderwijs	00,1	00,0
VMBO basis	00,8	01,0
VMBO kader	23,4	00,0
VMBO gemengd/theoretisch	22,4	02,0
VMBO theoretisch		09,0
VMBO theoretisch/ Havo	05,3	20,0
Havo	22,1	14,0
Havo/ VWO	06,1	20,0
VWO	19,8	34,0
Totaal	100	100

VO advies landelijk

VO advies Laurentius

3.6 Toelatingsbeleid

Ons voedingsgebied bestaat de wijk Ginneken en de randgebieden van de aangrenzende wijken. Kinderen zijn vanaf hun vierde verjaardag toelaatbaar tot het basisonderwijs en dus vanaf die dag welkom op onze school. Hiervan kan worden afgeweken als:

- de groepsgrootte van de groepen 1/2 daartoe aanleiding geeft;
- de sociale verhoudingen in een groep daartoe aanleiding geven en/of
- het aantal leerlingen met een bijzondere ondersteuningsbehoefte dermate groot is dat de gewenste minimale begeleiding van de reeds aanwezige leerlingen niet meer gerealiseerd kan worden.

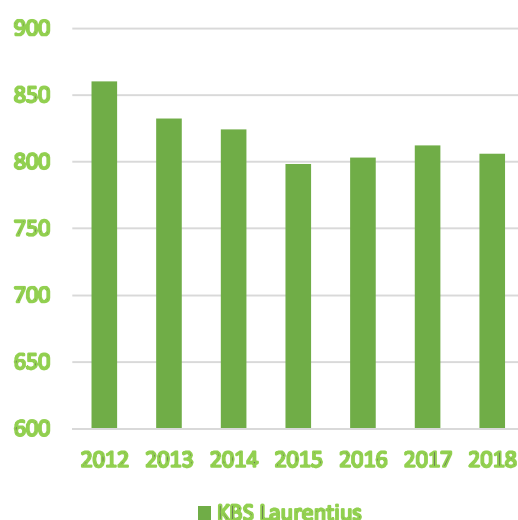
Zijn een of meerdere van bovenstaande zaken aan de orde dan kunnen de ouders/verzorgers dringend worden verzocht hun zoon/dochter niet eerder dan m.i.v. de eerste schooldag van het nieuwe schooljaar onze school te laten bezoeken.

Voor de leerlingen waarop de WEC (Wet op de Expertise Centra) van toepassing is of zou kunnen zijn en zij-instromers, geldt een aparte procedure.

3.7 Ontwikkeling aantal leerlingen

Op teldatum 1 oktober 2017 werden 812 kinderen geteld. Op teldatum 1 oktober 2018 bedroeg het leerlingaantal 806. Daarmee is het leerlingaantal ten opzichte van 2017 met 6 kinderen gedaald (-0,7%).

aantal leerlingen

3.8 Tussentijdse uitstroom leerlingen

Niet alle leerlingen voltooien hun schoolloopbaan op KBS Laurentius. Veelal is een verhuizing de oorzaak van het vroegtijdig verlaten van onze school. In incidentele gevallen kunnen wij onvoldoende tegemoetkomen aan de specifieke onderwijsbehoefte van het kind.

	verhuizing	(V)SO	SBO
2014	12	0	0
2015	10	0	1
2016	7	1	0
2017	17	1	0
2018	14	0	0

3.9 Passend onderwijs

In het kader van Passend Onderwijs heeft het Regionale samenwerkingsverband Breda EO het ondersteuningsplan 2019-2023 vastgesteld. Hierin staan alle gezamenlijke afspraken omtrent leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte. Uitgangspunt is: Waar mogelijk thuisnabij, waar noodzakelijk op een kwalitatief goede specifieke onderwijsvoorziening!

Het Ondersteuningsplan is te lezen op de site van het samenwerkingsverband:

www.rsvbreda.nl/po

Alle middelen die de stichting ontvangt voor passend onderwijs worden voor basis-, lichte en extra ondersteuning ingezet (zie hoofdstuk 7). In de praktijk worden onderwijsassistenten en specialisten gekoppeld aan de leerlingen met een (specifieke) ondersteuningsbehoefte.

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

In 2018 heeft KBS Laurentius evenals alle scholen van het regionale samenwerkingsverband een vernieuwd schoolondersteuningsprofiel vastgesteld.

Versterken van de basis

Passend onderwijs vraagt in eerste instantie een sterke basiskwaliteit van de leerkracht: goed klassenmanagement, gedifferentieerde instructie en een opbrengst- en handelingsgericht werkwijze.

Netwerk interne begeleiders

Het bestaande netwerk van intern begeleiders is een 'lerend netwerk' dat zich vooral richt op de versterking van de basisondersteuning.

Ontwikkelingen in 2018

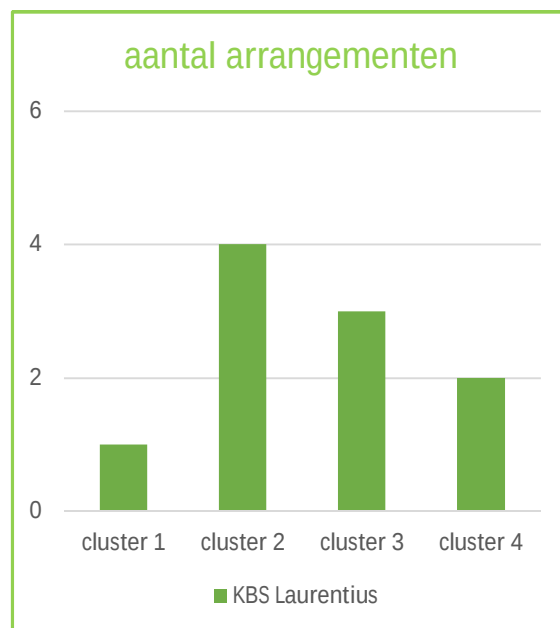
In essentie heeft de focus gelegen op de inhoud van het schoolondersteuningsprofiel, het versterken van opbrengst- en handelingsgericht werken, het volgen van de ondersteuningsroute, werken met het groeidocument (ontwikkelingsperspectief) en de inzet van de ambulante begeleiders. Aan het eind van het schooljaar heeft een deel van het team de training Opbrengstgericht Passend Onderwijs gevolgd. De inzichten van deze training zullen in 2019 met het team worden gedeeld. Waarschijnlijk zal dit leiden tot een structurele wijziging van het onderwijsaanbod (plusprogramma).

Arrangementen voor extra ondersteuning

Binnen het samenwerkingsverband wordt gesproken van extra ondersteuning wanneer voor de begeleiding van leerlingen naast de groepsleerkracht extra personeel wordt ingezet.

Scholen vragen arrangementen voor extra ondersteuning aan bij het samenwerkingsver-

band. Wanneer een arrangement wordt toegerekend ontvangt de school extra middelen om de begeleiding te realiseren.

Cluster 1: Kinderen met een visuele beperking

Cluster 2: Dove en slechthorende kinderen; kinderen met ernstige spraak- taalproblemen

Cluster 3: Kinderen met lichamelijke en geestelijke beperkingen, langdurig zieke kinderen

Cluster 4: Kinderen met psychiatrische stoornissen of ernstige gedragsproblemen

Het hoogbegaafde en meerbegaafde kind

Een herziening van het structurele aanbod in de groep voor (hoog)begaafde kinderen is gewenst. Hierdoor zal de behoefte tot deelname aan de plusklas afnemen. De plusklas zal daardoor beter kunnen inspelen op kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte. Het verrijkte aanbod zal in het schooljaar 2019-2020 worden geïmplementeerd.

3.10 Klachtenbeleid

Klachtenregeling

Klachten worden volgens de vastgestelde klachtenregeling behandeld (Kwaliteitswet). In deze regeling staat door wie en op welke wijze een klacht kan worden ingediend. Ook is opgenomen hoe het bestuur ingediende klachten behandelt.

De stichting Katholiek Onderwijs Ginneken is aangesloten bij de Bond VKO (besturenbond) en middels deze organisatie zijn de landelijke klachtenregelingen (Landelijke klachtencommissie onderwijs, Landelijke commissie voor

geschillen WMS (wet medezeggenschap scholen), Landelijke bezwarencommissie functiewaardering) van toepassing.

In de klachtenregeling van de stichting is opgenomen dat KBS Laurentius een interne vertrouwenspersoon heeft. De interne vertrouwenspersoon is het eerste aanspreekpunt voor een klager. Een klager wordt door de vertrouwenspersoon bijgestaan en zo mogelijk begeleid bij het zoeken naar oplossingen. Het bestuur ziet de interne vertrouwenspersoon als een belangrijke schakel om officiële klachten te voorkomen. Op KBS Laurentius zijn twee interne vertrouwenspersonen aangesteld (voor kinderen, collega's en ouders).

Aard van de klachten

Er zijn bij het bestuur geen officiële klachten ingediend. Er is in 2018 vijftien keer contact opgenomen met een interne vertrouwenspersoon. De aard van dit contact is divers. Acht gesprekken betroffen persoonlijke omstandigheden van collega's. Twee gesprekken zijn gevoerd met ouders. Daarnaast zijn vier gesprekken gevoerd met collega's gericht op een handelingsadvies met betrekking tot ouder/leerlingcontact. Verder heeft er een gesprek plaats gevonden met de externe vertrouwenspersoon.

Uitvoering van de klachtenregeling

Alle klachten zijn naar tevredenheid van de melders afgehandeld.

3.11 Dagarrangementen en verbreding

Meerdere kinderopvangorganisaties in de wijk verzorgen buitenschoolse opvang en naschoolse activiteiten voor kinderen van onze school. Kober kinderopvang is zelfs gehuisvest in ons gebouw aan de Viandenlaan. Een onderzoek om ook aan de Van Gaverenlaan tot een aanbod BSO te kunnen komen loopt.

In de komende jaren zullen wij verder onderzoeken met welke organisatie(s) wij een nauwere samenwerking kunnen realiseren.

Tussenschoolse opvang

Ondanks de aanvullende afspraken die met Koberkinderopvang zijn gemaakt, blijkt uit het DUO-tevredenheidsonderzoek dat de tevredenheid omtrent de overblijfsvoorziening laag is. Wij zien dat de inzet van extra ruimtes met name in de onderbouw tot een iets positiever oordeel heeft geleid. Het tekort aan vrijwilligers en pedagogisch medewerkers vormt een groot knelpunt in het realiseren van een betere voorziening.

Continuïteit

In 2017 is een onderzoek opgestart met betrekking tot andere schooltijden. De resultaten zijn in 2018 met alle betrokkenen gedeeld. Het onderzoek heeft niet geleid tot een aanpassing van de schooltijden.

3.12 Veiligheid

Kinderen en medewerkers moeten in een prettig en veilig schoolklimaat kunnen werken. Dat betekent een verzorgde leeromgeving en een veilige sfeer.

Er is een sociaal veiligheidsplan. Een belangrijk onderdeel van dit veiligheidsplan is een actief beleid tegen het pesten van leerlingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de "Pestzuil".

Uit het tevredenheidsonderzoek en de pestzuil blijkt dat er op KBS Laurentius weinig gepest wordt. De kinderen voelen zich veilig.

3.13 ICT

Investeringsplan hardware en software

In 2018 is een deel van de digiborden (10) vervangen. Tevens zijn voor alle leerlingen in de groepen 5 tot en met 8 Chromebooks aangeschaft.

4. Kwaliteitszorg en maatschappelijke verantwoording

FOKKE & SUKKE LEREN HET JARGON

validiteit.. Parnassys... SPSS... morfosyntactisch...
kwaliteitswijzer... taalruimte...
feedback... high
context...impliciet

Ja! Heel goed... nu nog
zinnen ervan maken

RGT

4. Kwaliteitszorg en maatschappelijke verantwoording

Het huidige overheidsbeleid is erop gericht dat de schoolbesturen meer verantwoordelijkheid krijgen over de kwaliteit van de eigen scholen. Er is meer vrijheid om beleid te ontwikkelen en middelen te besteden, maar daar staat tegenover dat een bestuur zich gedetailleerder moet verantwoorden over de kwaliteit van de school/scholen. Voor onze school, als eenpitter, is het daarom belangrijk dat het toezichthoudend bestuur en het managementteam goed zicht en grip hebben op de kwaliteitsbepalende factoren. De afgelopen jaren is intern geconstateerd dat de kwaliteitszorg vernieuwing behoeft. Bij de selectie van de nieuwe directeur is gezocht naar een directeur die wat betreft kwaliteitszorg (en daarmee cyclisch handelen) voldoende competenties in huis heeft om de kwaliteitszorg een stevige impuls te geven. Sedert zijn aanstelling is gewerkt aan een stabiele basis waarop de kwaliteitszorg 'gebouwd' kan worden. Cyclisch handelen en kwaliteitszorg hebben een hoge prioriteit in het schoolontwikkelingsproces.

De kwaliteit van het onderwijs wordt gemonitord door het toezichthoudend bestuur en door het managementteam. De doelstellingen op het gebied van monitoren en verbeteren van kwaliteit en de mate waarin deze zijn gerealiseerd zijn weergegeven in paragraaf 3.1C

4.1 Het monitoren van de kwaliteit door het managementteam

Het MT houdt zicht op de kwaliteit van het onderwijs met behulp van de volgende instrumenten:

- ParnasSys, tweemaal per jaar wordt door IB en directeur van de Cito-gegevens een data-analyse gemaakt. Naast de Citogegevens worden ook de doorstroomgegevens, doublures, en leerlingaantallen uit ParnasSys gegenereerd.
- Kwartaalrapportages, vanuit AFAS worden gegevens gegenereerd door de directeur.

- Ziekteverzuim, vanuit MK-Basics en AFAS worden gegevens gegenereerd door de directeur
- Duo-onderzoek, om de twee jaar wordt de tevredenheid bij leerlingen, ouders en medewerkers onderzocht.
- Inspectie, vanuit haar opdracht ziet de inspectie toe op de kwaliteit van het onderwijs.

4.2 Het monitoren van de kwaliteit door het toezichthoudend bestuur

Het bestuur wordt over de onderwijsresultaten, het onderwijsproces, het schoolklimaat en de veiligheid, de kwaliteitszorg en de ambitie op basis van de gegenereerde gegevens geïnformeerd. Het bestuur werkt met een strategische planningscyclus, gekoppeld aan de rapportagemomenten.

4.3 Doelen voor de toekomst

Aangezien cyclisch handelen en kwaliteitszorg een hoge prioriteit hebben binnen het schoolontwikkelingsproces gegeven we graag aan welke doelen we op dit gebied in 2019 willen bereiken.

- Op basis van de missie en visie wordt verder gewerkt aan het opstellen van een nieuw schoolplan. In dit schoolplan worden de ontwikkelpunten voor de komende vier jaar nader uitgewerkt. Vervolgens wordt elk jaar een jaarplan opgesteld waarin de doelen voor dat jaar worden vastgelegd.
- Er wordt vastgesteld op welke manier de kwaliteit van het onderwijs op pedagogisch- en didactisch gebied in de klas gemonitord wordt en op welke manier dat vormgegeven gaat worden binnen de kwaliteits- en gesprekkencyclus.
- De nieuwe organisatiestructuur is opgezet. De eerste kwaliteitsteams (verrijkt aanbod, taal, rekenen, basisontwikkeling, sociaal emotioneel) zijn opgestart. Met de aanstelling van vier unitleiders is ook de managementstructuur gewijzigd. In deze

nieuwe structuur zijn meer mensen betrokken bij de kwaliteitscyclus. Doelstelling is de verantwoordelijkheid van leerkrachten voor de schoolontwikkeling te vergroten.

4.4 DUO-tevredenheidsonderzoeken

Eens in de twee jaar wordt onder leerlingen, ouders en medewerkers de tevredenheid gemeten door DUO-onderwijsonderzoek. Door de resultaten van KBS Laurentius te vergelijken met andere scholen ontstaat inzicht in de sterke- en ontwikkelpunten van de school. Alle leerlingen van de groepen 6 tot en met 8 hebben de vragenlijst ingevuld. 267 ouders hebben de vragenlijst ingevuld; wat een respons betekent van 50%.

Wanneer de algemene resultaten worden bekeken, kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- De algemene tevredenheid van leerlingen (8,4) en ouders (7,7) liggen respectievelijk 0,4 en 0,1 boven het landelijk gemiddelde.
- De algemene tevredenheid van medewerkers (7,6) ligt 0,8 onder het landelijk gemiddelde.
- Ouders beoordelen de school als goed, het merendeel van de ouders geeft aan dat hun kind de school (erg) leuk vindt. Ouders zijn tevreden over het onderwijs, de algemene ontwikkeling, de leerkracht, de sfeer, de veiligheid en de voorzieningen. Ouders zien kansen tot verbetering m.b.t. gepersonaliseerd lerenbegeleiding en identiteit en communicatie over de ontwikkeling van hun kind.
- Leerlingen zijn zeer tevreden over de school. Ze zijn zeer tevreden over de sfeer, de leerkrachten, het welbevinden, de veiligheid, gepersonaliseerd leren en de voorzieningen. Leerlingen zien kansen tot ontwikkeling m.b.t. praktische vaardigheden.
- Medewerkers zijn tevreden met hun werk. De medewerkers zijn (zeer) tevreden over de hoofdaspecten onderwijs, sfeer, inhoud van het werk, persoonlijke ontwikkeling, samenwerking en werkomstandigheden. Kansen tot verbetering van de tevredenheid van medewerkers liggen bij de aspecten; management, communicatie, werkdruk en gesprekkencyclus.

5. Personeel

5. Personeel

5.1 Doelstellingen 2018

Competente en betrokken directeur/MT-leden, interne begeleiders en leerkrachten maken het onderwijs en bepalen in hoge mate de kwaliteit van het onderwijs. Iedere medewerker beschikt over specifieke kwaliteiten. Het personeelsbeleid van de stichting is erop gericht om die kwaliteiten te herkennen, verder

te ontwikkelen en in ieder geval goed te benutten. Het personeelsbeleid is gebaseerd op wettelijke verplichtingen en afspraken zoals beschreven in het taakbeleid van de stichting. Door het team is onder leiding van de directeur veel energie en tijd geïnvesteerd in het reeds opgestarte cultuurveranderingsproces.

Doelstellingen

A. Verdere professionalisering van personeel	
Professionaliseringstraject is beschreven in relatie met het schoolplan	Gedeeltelijk gerealiseerd <i>Het schoolplan wordt aangepast aan de nieuwe inzichten/visie. Het professionaliseringsaanbod houdt echter al rekening de beoogde schoolontwikkeling. Het scholingsbeleid is aangepast.</i>
Er is onderscheid tussen teamscholing en individuele scholing.	Gerealiseerd
Ten einde een doorgaande didactische lijn te realiseren is een teamtraining Expliciete Directe Instructie gevolgd.	Gerealiseerd <i>Nieuwe teamleden zijn in de gelegenheid gesteld individueel de training te volgen.</i>
Diverse teamleden volgen een opleiding tot specialist.	Gerealiseerd <i>Alle unitleiders zijn opgeleid tot startbekwaam schoolleider. Twee teamleden hebben de opleiding tot rekencoördinator en onderwijskundig expert Wetenschap en Technologie afgerond. Doel voor de toekomst: taalcoördinator, leescoördinator en digicoach.</i>
Elke leerkracht heeft een bekwaamheidsdossier en een persoonlijk ontwikkelplan.	Beperkt gerealiseerd <i>De koppeling met de op te zetten gesprekkencyclus is essentieel. Bij het opzetten van de cyclus staat het Huis van Werkvermogen centraal.</i>
Begeleiders van studenten en de stagecoach zijn bekwaam in het competentiegericht begeleiden.	Gerealiseerd
Op school zijn LB functies vastgesteld en leerkrachten zijn benoemd in deze functies	Gerealiseerd <i>Door de invoering van de nieuwe cao PO vervalt deze inspanningsverplichting.</i>
Met alle personeelsleden is een functioneringsgesprek gevoerd.	Gerealiseerd
Met de directeur is een functioneringsgesprek gevoerd door het bestuur.	Gerealiseerd
De directeur is geregistreerd in het schoolleidersregister en werkt structureel aan herregistratie.	Gerealiseerd <i>Aan De herregistratieverplichting is voldaan. Het volgende meetmoment is eind 2022.</i>

B. Een evenwichtige taaktoedeling aan het personeel	
De school hanteert een normjaartaakmodel.	Gerealiseerd
Leerkrachten ontvangen een digitaal overzicht van de normjaartaak (Cupella) en kennen hun rechten en plichten.	Gerealiseerd
Alle leerkrachten hebben een evenwichtig takenpakket passend bij normjaartaak en voeren deze conform afspraken uit.	Gerealiseerd <i>Sommige collega's werken op eigen verzoek aan meer taken dan strikt noodzakelijk is.</i>
C. Monitoren Ziekteverzuim	
Het ziekteverzuim ligt onder het landelijkgemiddelde voor het primair onderwijs (5,9)	Niet gerealiseerd <i>Ziekteverzuim was in 2018 7,48%</i>
De directeur kent het verzuimcijfer en stuurt hierop.	Gerealiseerd <i>De directeur ziet richting de toekomst kansen en mogelijkheden om door preventieve maatregelen te proberen ziekteverzuim verder omlaag te brengen. In 2018 is een verzuimbeleidsplan opgesteld.</i>
D. Vervangingsbeleid	
Implementatie Wet Werk en Zekerheid	Gerealiseerd <i>Per 01-01-2017 is de school aangesloten bij Leswerk. Er wordt niet langer gewerkt met eigen invallers.</i>

5.2 Collectieve scholingstrajecten

Het inrichten van collectieve scholingstrajecten biedt kansen voor de organisatie. Gezamenlijk wordt doelbewust verder geprofessionaliseerd op gebieden die aansluiten bij de schoolontwikkeling. Aandachtspunt daarbij is ervoor te zorgen dat deze professionalisering, daar waar mogelijk, gebruikt kan worden voor herregistratie in het lerarenregister.

Scholingstrajecten worden beschreven in relatie tot het schoolplan.

5.3 Bekwaamheidsdossier

Voor een goede basiskwaliteit is het inzetten van de gesprekkencyclus inclusief POP-gesprekken erg belangrijk. De komende jaren zullen zowel de gesprekkencyclus, als de instrumenten die daarvoor gebruikt worden, als de spreiding over de collega's die betrokken zijn bij de uitvoering van de gesprekkencyclus, verbeterd moeten worden. Leerkrachten moeten aangemoedigd worden om systematisch hun scholingsactiviteiten op te nemen in hun bekwaamheidsdossier.

5.4 Lerarenregister

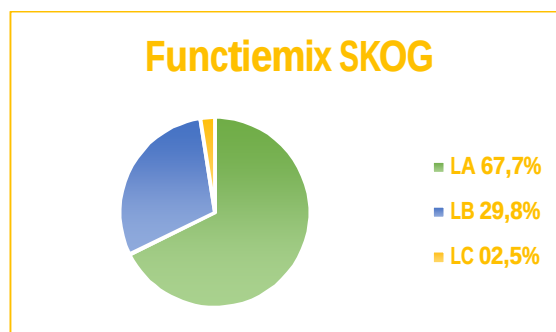
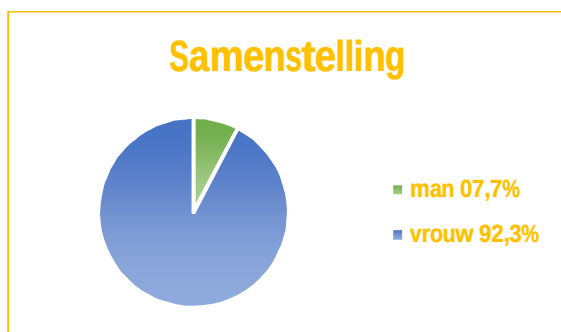
Het lerarenregister is een initiatief van de Onderwijscoöperatie, een samenwerking van vakorganisaties en onderwijsvakbonden. Inschrijving is op vrijwillige basis. Leraren die geregistreerd staan, laten zien op welke wijze zij werken aan hun professionalisering. Alle leerkrachten van KBS Laurentius zijn geregistreerd.

5.5 Schoolleidersregister

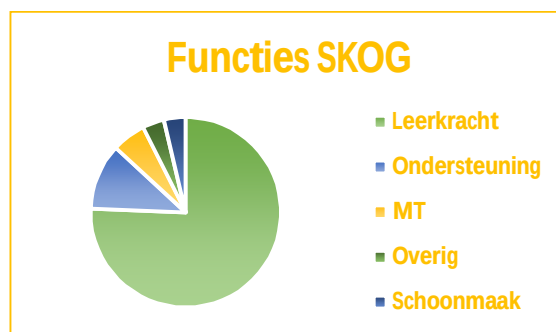
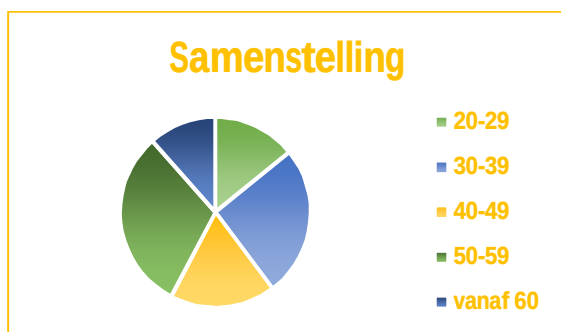
Het schoolleidersregister PO is door de cao-partijen in het primair onderwijs opgericht om het vak schoolleider primair onderwijs te versterken en hen te faciliteren om verder te professionaliseren. De directeur is geregistreerd en werkt actief aan de herregistratie.

5.6 Personele bezetting

In 2018 waren er gemiddeld 76 (2017: 77) personeelsleden werkzaam bij onze stichting. Het aantal ingezette fte bedroeg in 2018 52,65 (2017: 54,06). Onderstaande tabel geeft onze personeelssamenstelling weer per geslacht en leeftijdscategorie (datum 1 augustus 2018).

1% LC= 3% LB

5.7 Evenwichtige taaktoedeling

Sinds juni 2016 maakt de school voor het invullen van de normjaartaken gebruik van het programma Cupella. Met dit rekenmodel worden met elke werknemer goede afspraken gemaakt over de taken die naast het lesgeven nog moeten gebeuren (lesvoorbereiding, scholing, schooltaken). Deze afspraken worden voor aanvang van het schooljaar gemaakt en vastgelegd.

5.8 Functiedifferentiatie

De functiemix ingevuld als uitvloeisel van het Actieplan Leraar. Dat actieplan is bedoeld om het beroep van leerkracht aantrekkelijker te maken en meer differentiatie aan te brengen in het basisonderwijs. Hiermee hoopt men het hoofd te kunnen bieden aan het dreigende tekort aan leerkrachten. De standaardfunctie voor een leerkracht is LA. Met een LB-functie en LC-functie is die functie verzaamd door hogere kwaliteitseisen, verantwoordelijkheden en specialisaties toe te voegen.

Wanneer het overschot aan LC-functies (0,5%) wordt omgezet naar LB-aanstellingen realiseert Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken 31,5% LB-functies. Landelijk ligt dit cijfer op 26,0% (2016). In het primair onderwijs blijft de realisatie achter bij de doelstellingen (2010). Deze doelstellingen voorzien in 40% LB- en 2% LC-aanstelling. Met de invoering van de nieuwe cao vervalt de functiemix. De gelden die hiervoor in het verleden zijn ontvangen, zijn benut om de generieke salarisverhoging te bekostigen. Er is vanaf 2019 dan ook geen verantwoord meer verschuldigd.

5.9 Gevoerde beleid gericht op beheersing van uitgaven inzake uitkeringen na ontslag

Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken probeert onvrijwillig ontslag en daaruit eventueel voortkomende uitkeringssituaties te voorkomen. Desalniettemin is onvrijwillig ontslag soms de enige manier om uit een impasse te komen. Wanneer een medewerker er uiteindelijk niet in slaagt zijn negatieve beoordeling om te buigen, of structureel aangeeft de taak niet

aan te kunnen, kan in overleg worden besloten tot een ontslagprocedure. Zowel voor de stichting als voor de werknemer is een zorgvuldig gevoerde ontslagprocedure in dat geval de enige duurzame oplossing en in het belang van individu, team en school. Dankzij outplacement krijgt de medewerker vervolgens de mogelijkheid om een baan en werkomgeving te zoeken die hem of haar beter past. Er is in 2018 middels een vaststellingsovereenkomst gedwongen afscheid genomen van een volledig afgekeurde leerkracht.

5.10 Werkdrukmiddelen

In het regeerakkoord is afgesproken dat er structureel middelen vrijkomen voor de verlaging van werkdruk in het primair onderwijs. Deze middelen komen gedeeltelijk vervroegd beschikbaar, vanwege het akkoord dat op 9 februari 2018 met de sociale partners is afgesloten. De middelen zijn bedoeld voor werkdrukverlaging op scholen. Uit onderzoek blijkt dat de behoefte per school kan verschillen als het gaat om werkdrukverlaging. Het team dient nadrukkelijk betrokken te worden bij de planvorming. De personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad (MR) heeft een formele rol in de besluitvorming, door instemmingsrecht op het bestedingsplan dat worden opgesteld. Vanaf schooljaar 2018-2019 ontvangt Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken €126.307. Voor 2018 betreft het €52.628.

Proces

Met het team is tijdens een studiedag gekeken welke maatregelen de werkdruk zouden kunnen verlagen. Daarbij is rekening gehouden met optimale flexibiliteit in de toekomst. Bij een terugloop van het aantal leerlingen is aanpassingen aan de nieuwe situatie immers noodzakelijk.

De wensen van het team zijn verwerkt in het bestuursformatieplan. Het bestuursformatieplan inclusief het bestedingsplan inzet werkdrukmiddelen is ter instemming voorgelegd aan de PMR. De PMR heeft instemming verleend.

Inzet werkdrukmiddelen

De werkdrukmiddelen zijn aan de volgende uitgaven besteed:

- inhuren van een vakleerkracht €44.200 (2018: €18.417);
- aanschaf Chromebooks €43.657 (2018: €18.191);
- leerkracht L10 5 0,5750 € 38.450 (2018: €16.020).

Zijn er ook niet-financiële maatregelen genomen om werkdruk te verminderen?

Er zijn geen niet-financiële maatregelen genomen om de werkdruk te verlagen.

5.11 Ziekteverzuim

In het kalenderjaar 2018 lag het ziekteverzuimpercentage op 7,48%. Dat is een aanzienlijke daling ten opzichte van 2017, maar nog ruim boven het landelijk gemiddelde voor het basisonderwijs (5,9%). Het percentage wordt vooral veroorzaakt door het langdurend verzuim.

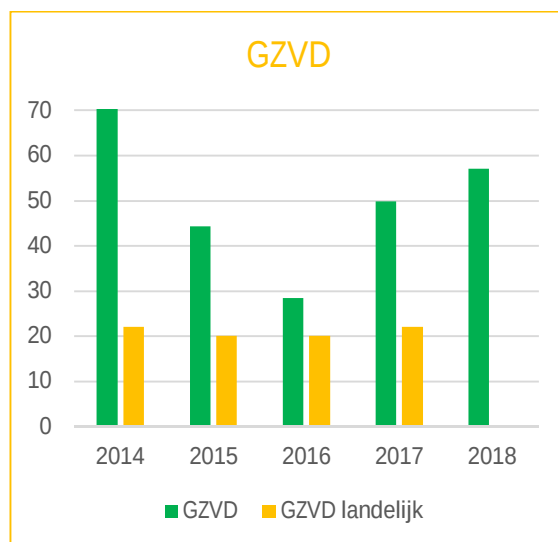
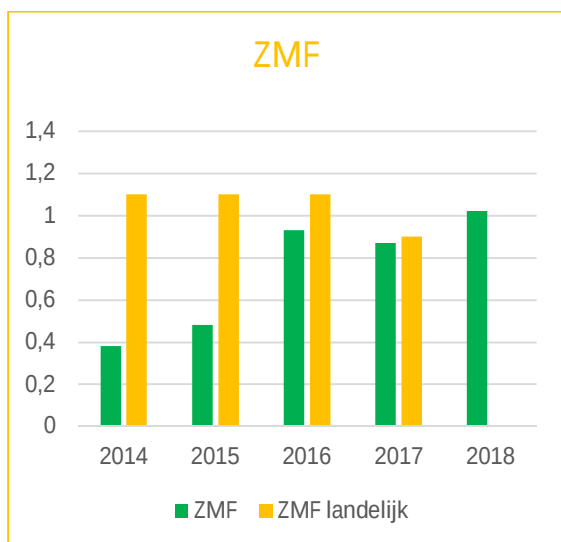
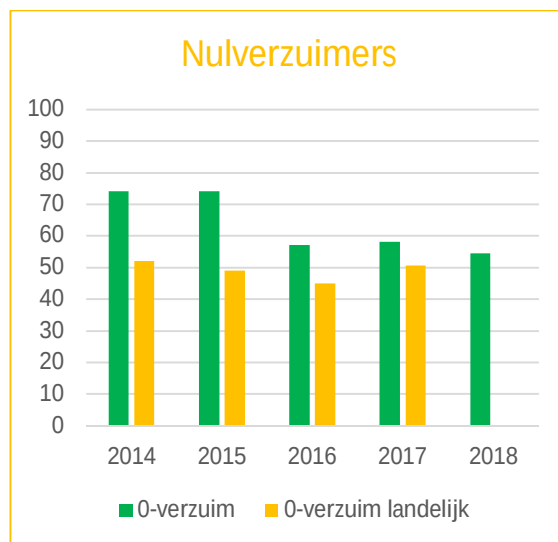
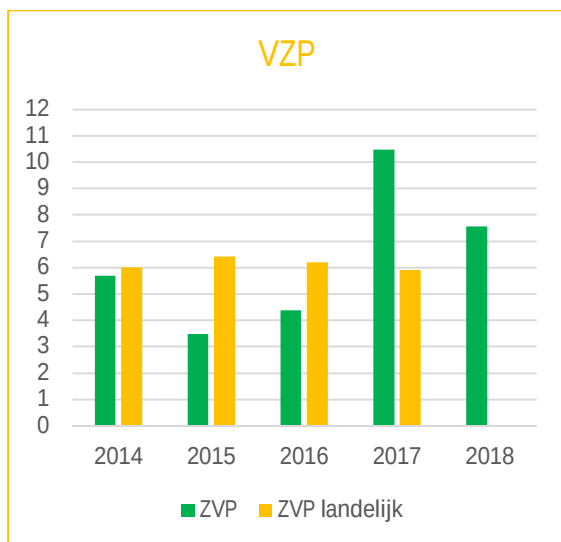
	NL	2017	2018
Aantal fte		49,28	52,65
Aantal meldingen		48	58
ZVP	5,90	10,47	7,48
ZMF	0,90	0,87	1,02
GZVD	22,00	49,88	57,28
Nulverzuim	50,5	58,14	54,32

Het aantal geregistreerde ziekmeldingen in 2018 is ten opzichte van 2017 licht gestegen. Dit kan verklaard worden door het griepvirus in het eerste kwartaal van 2018. De gemiddelde verzuimduur (GZVD) is verder gestegen. De verwachting is dat de verzuimduur in 2019 zal afnemen.

Zowel de ziekmeldingsfrequentie (ZMF) ligt rond het landelijk gemiddelde. Het nulverzuim (0-verzuim) scoort iets beter dan het landelijk gemiddelde.

5.12 Arbodienst

Met de MKBasics (onderdeel van de ArboUnie) is een overeenkomst afgesloten voor de begeleiding van het verzuim.

6. Huisvesting

6. Huisvesting

6.1 Breedsaam: participatie doordecentralisatie huisvesting

Sinds oktober 2014 participeert Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken in een coöperatie van de gezamenlijke besturen primair onderwijs stad Breda (Breedsaam). Deze coöperatie is verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting.

6.2 Meerjarenonderhoudsplan

Breedsaam heeft een meerjarenonderhoudsplan voor beide schoolgebouwen (Viandenlaan, Van Gaverenlaan) opgesteld. Vanaf 1 januari 2018 is ook het binnenonderhoud aan Breedsaam overgedragen.

6.3 Verbouw/renovatieplan hoofdgebouw

Het hoofdgebouw aan de Van Gaverenlaan is, met uitzondering van de aanbouw, gerenoveerd. Het gebouw is medio 2015 in gebruik ge-

nomen. De geplande opknapbeurt van de aanbouw (2000) is dit jaar uitgevoerd. Het gebouw aan de Viandenlaan is in 2016 gerealiseerd. Daar is echter een probleem ten aanzien van de geluidsoverdracht tussen de lokalen. Breedsaam werkt aan een structurele oplossing.

6.4 Veiligheid/Toegankelijkheid

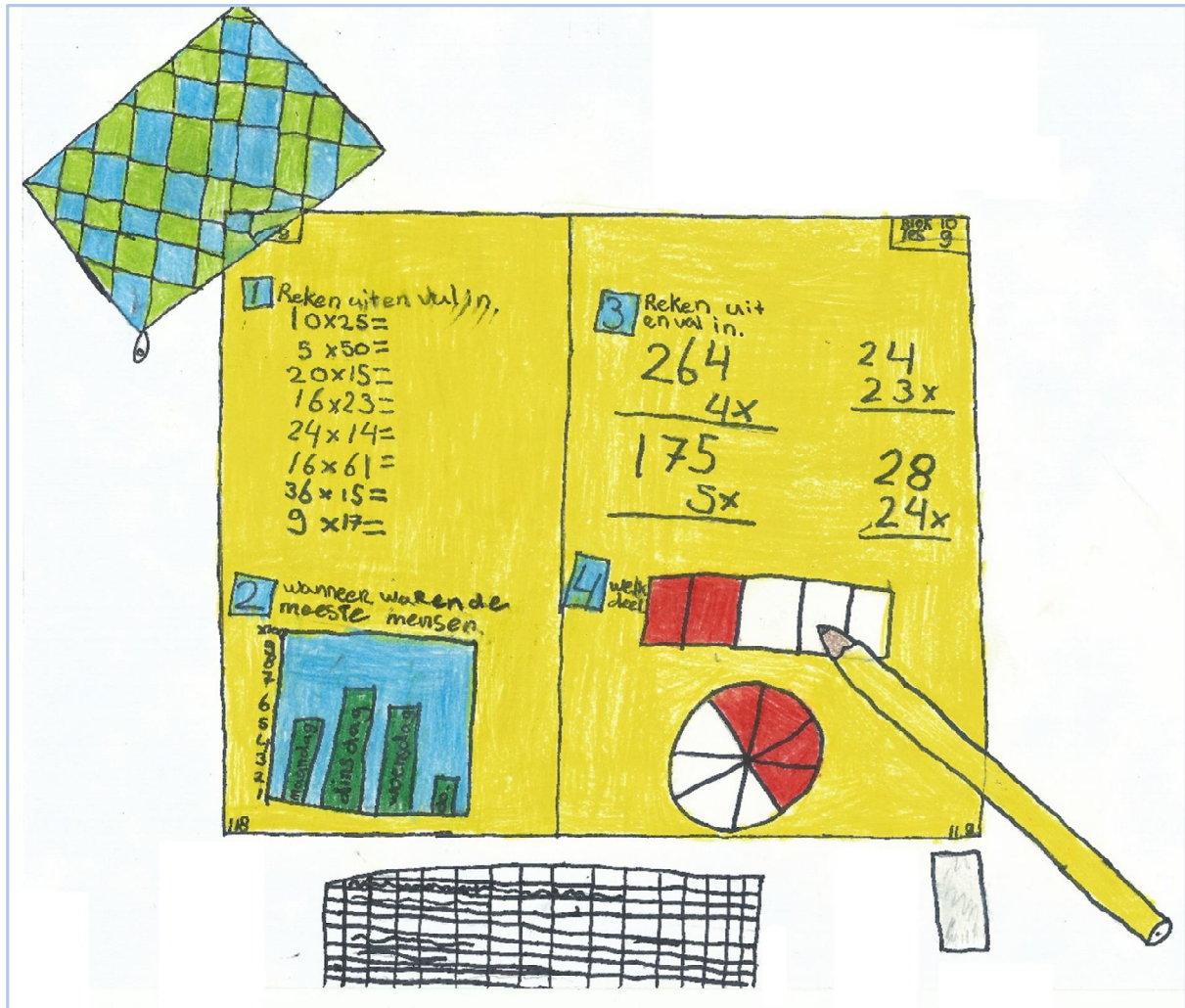
De gebouwen zijn voorzien van een brand- en inbraakalarm. Deze worden jaarlijks gecontroleerd.

In beide gebouwen (Van Gaverenlaan en Viandenlaan) is een gehandicaptenlift aanwezig. Alle locaties zijn daardoor toegankelijk voor mindervaliden.

Jaarlijks worden meerdere ontruimingsoefeningen gehouden, zowel aangekondigd als on-aangekondigd. Deze oefeningen worden door de BHV-ers geëvalueerd.

7. Financiën

7. Financiën

7.1 Het financiële beleid over 2018

Goed financieel beleid kent twee belangrijk pijlers: gedegen structureel risicomanagement en het borgen van financiële continuïteit. Beiden pijlers komen uitgebreid aan bod in de jaarrekening. Maar eerst wordt een overzicht van de doelstellingen en het resultaat over 2018 gegeven. Daarna wordt vanuit de pijlers verder gesproken over het boekjaar 2018.

7.2 Doelstellingen 2018

Voor het boekjaar 2018 heeft het bestuur een werkplan met doelstellingen voor het betreffende boekjaar opgesteld. Hierna volgt een korte omschrijving van de gestelde doelstellingen en een uiteenzetting over de wijze waarop hier invulling aan is gegeven. In de navolgende paragrafen wordt verder ingegaan op deze doelstellingen.

Doelstellingen

A. Financiën	
Beheersing loonkosten	Gerealiseerd <i>De loonkosten worden periodiek beoordeeld. Afwijkingen ten opzichte van de begroting in beeld gebracht, geanalyseerd en toegelicht en waar nodig vindt bijsturing plaats.</i>
Opstellen managementrapportages	Gedeeltelijk gerealiseerd <i>Van Oers onderwijs heeft periodiek een gesprek met de directeur. De resultaten van dit gesprek worden vastgelegd in Visionplanner.</i>
Volgen ontwikkelingen en risico's	Gerealiseerd

Toelichting

In 2017 is ingezet op monitoring van de cijfers en de daarmee de beheersing van de bedrijfsvoering. In 2018 hebben we deze lijn gecontinueerd.

In het afgelopen jaar hebben diverse incidentele baten het resultaat over 2018 positief beïnvloed. Onderstaand is de staat van baten en lasten opgenomen met de daarbij behorende toelichting.

7.3 Het resultaat over 2018

Het jaar 2018 is afgesloten met een positief resultaat van € 183.000 tegen een positief resultaat over 2017 van € 113.000. Er werd een resultaat begroot van € 123.000 positief. Dit betekent een positieve afwijking van € 60.000 ten opzichte van de begroting. Deze afwijking wordt met name veroorzaakt door hogere overige baten.

Onderstaand wordt een toelichting gegeven op het resultaat en op de oorzaken van de afwijkingen.

Samenvatting Exploitatie				Realisatie 2018 minus begroting 2018
	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017	
Baten				
Rijksbijdragen	4.355.654	3.995.401	3.879.947	360.253
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	5.000	5.000	57.756	0
Overige baten	236.778	140.000	215.128	96.778
Totaal baten	4.597.432	4.140.401	4.152.831	457.031
Lasten				
Personeelslasten	3.585.564	3.271.034	3.396.619	-314.530
Afschrijvingen	118.804	108.383	110.175	-10.421
Huisvestingslasten	279.892	243.420	140.497	-36.472
Overige lasten	430.331	394.050	391.131	-36.281
Totaal lasten	4.414.591	4.016.887	4.038.422	-397.704
Saldo baten en lasten gewone bedrijfsvoering	182.841	123.514	114.409	59.327
Financiële baten en lasten	7	-720	-1.143	727
Resultaat	182.848	122.794	113.266	60.054

7.3.1 Toelichting op baten en lasten

Baten

Rijksbijdragen OCW

De Rijksbijdragen OCW zijn € 360.000 hoger dan begroot. Deze toename komt door indexeringen en aanpassingen van de bekostiging ter compensatie van gestegen kosten (€ 188.000), met name loonkosten. Ook werd in juli 2018 een afrekening ontvangen over het schooljaar 2017-2018 waarvan € 54.000 nog betrekking had op 2017. De ontvangsten werkdrukvermindering waren niet begroot, ad. € 53.000, omdat deze gelden met het opmaken van de begroting nog niet bekend waren. Ook de ontvangen bekostiging vanuit het samenwerkingsverband was hoger. Dit heeft te maken met de incidentele middelen welke in 2018 zijn overgemaakt ad. € 40.000. Er is € 33.000 meer ontvangen dan begroot. Tot slot zijn er meer gelden voor groeibekostiging ontvangen dan begroot ad. € 22.000.

Overige overheidsbijdragen en –subsidies

De Overige overheidsbijdragen en –subsidies zijn conform begroting

Overige baten

De overige baten zijn € 97.000 hoger dan begroot. Dit komt met name door hogere inkomsten uit tussenschoolse opvang en verhuur dan begroot. De inkomsten uit detacheringen waren voorzichtigheidshalve niet begroot.

Lasten

Personele lasten

De personele lasten zijn € 315.000 hoger dan begroot. Onder de personele lasten vallen:

- Overige personele lasten (€ 13.000 lager)
Er is een vrijval geweest van de jubileumvoorziening ad. € 10.000.
- Lonen en salarissen minus uitkeringen (€ 328.000 hoger)

De lonen en salarissen zijn hoger, dit komt enerzijds door een hogere inzet van 2,8 Fte (€ 185.000), anderzijds door de stijging van de CAO in 2018 en hogere loonkosten (€ 234.000). Deze was bij het opmaken van de begroting 2018 nog niet in te schatten. Hier staat overigens een hogere Rijksbekostiging tegenover

(zie Rijksbijdragen). De ontvangen uitkeringen vervangingsfonds zijn € 45.900 hoger dan begroot. De UWV uitkeringen ad. € 45.800 waren voorzichtigheidshalve niet begroot.

Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten zijn € 10.000 hoger dan begroot. Met name op ICT zijn in augustus en september investeringen gedaan in Chrome-books en digiborden.

Huisvestingslasten

De huisvestinglasten zijn € 36.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door hogere kosten onderhoud en door hogere kosten belastingen en heffingen, ook over voorgaande jaren.

Overige lasten

De overige lasten zijn € 36.000 hoger dan begroot. Belangrijkste afwijkingen zijn de hogere kosten voor contributies (€ 10.000 meer) en testen en toetsen (€ 9.000). Kosten kamp en reizen/excursies zijn niet begroot (€ 10.000), maar daar staan hogere baten tegenover.

Samenvatting Balans		
Activa	31-12-2018	31-12-2017
Materiele vaste activa	601.388	447.179
Vorderingen	302.581	376.952
Liquide middelen	1.045.121	892.758
Totaal 1 Activa	1.949.090	1.716.889
Passiva		
Eigen Vermogen	1.380.699	1.197.851
Voorzieningen	73.750	80.454
Kortlopende schulden	494.641	438.584
Totaal Passiva	1.949.090	1.716.889

7.3.2 Balans

Activa

Materiële vaste activa

De boekwaarde van de materiele vaste activa is flink gestegen door met name investeringen in ICT (€ 219.000). Het totale investeringsbedrag 2018 bedraagt € 273.000 ten opzichte van de afschrijvingskosten (€ 119.000). De afschrijvingen zijn wat hoger dan de begroting.

Vorderingen

De vorderingen bedragen € 303.000 en zijn ten opzichte van vorig jaar met € 74.000 afgenomen. De hogere vordering van vorig jaar was veroorzaakt door ingehouden subsidie. Hier van is € 200.000 een vordering op het ministerie van OCW inzake het betaalritme van de lumpsum personeel en de prestatiebox.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn toegenomen met € 152.000 tot een bedrag van € 1.045.000.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is toegenomen met € 183.000 door het gerealiseerde resultaat van 2018 tot een bedrag van € 1.381.000.

Het privaat vermogen is gestegen door een mutatie in de bestemmingsreserves van €35.000. Dit betreft reserves die zijn ontstaan uit het saldo van baten en lasten inzake de tussenschoolse opvang.

Resultaat bestemming

Het resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve (€147.860) en het privaat vermogen (€34.988).

Voorzieningen

Jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties. Er is rekening gehouden met de datum indiensttreding van de personeelsleden, een blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40-jarig jubileum conform de cao. Er is € 4.500 vrijgeval len uit de voorziening jubilea en er is € 2.200 uitgekeerd aan jubileumgratificaties.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn toegenomen met € 46.000 naar € 495.000. Deze stijging komt met name door stijging van het crediteuren saldo ad. € 112.000 welke met name wordt veroorzaakt door Heutink ICT ad. € 88.000. Dit betreft een nota welke in 3 jaar wordt betaald. Ook ABP pensioen staat nog open voor een bedrag van € 39.000. Tot slot is er rekening gehouden met een te betalen Malus aan het vervangingsfonds van € 8.000.

	Kengetallen 31-12-18	Kengetallen 31-12-17	Kengetallen 31-12-16	Kengetallen 31-12-15	Streefcijfer	Signaleringsnorm in-specie	Landelijk gemiddelde 2017
Financiële positie							
Liquiditeit	2,72	2,90	2,68	3,21	>1,0	1	4,45
Solvabiliteit 1	70,84	69,77	71,67	59,15	>30	30%	69
Solvabiliteit 2	74,62	74,45	76,16	81,37	>30		80
Rentabiliteit	3,98	2,73	-2,20	-0,31	>-3,<3	0%	3,00
Weerstandsvermogen	17,89	18,08	13,86	15,81	20	5%	33,4
Kapitalisatiefactor	42,40	41,34	39,03	32,78	>40,<60		
Huisvestingsratio	6,48	3,48	4,42	1,97		10%	
Staat van baten en lasten	2018	2017	2016	2015			
Personele lasten/ totale lasten	81,22	84,11	82,62	86,01			
Personele lasten/ rijksbijdrage	82,32	81,79	84,43	86,26	80-83%		
Materiele lasten van totaal	18,78	18,21	17,20	15,30	17-20%		

De hierboven benoemde streefcijfers zijn algemeen geldende normen.

7.3.3 Kengetallen

Op basis van de in de vorige paragraaf vermelde exploitatierekening en balans kan een aantal kengetallen worden berekend. De Inspectie van het Onderwijs heeft hierbij signaleringsgrenzen geformuleerd die zij hanteert voor haar eerstelijnstoezicht. Dit zijn signaleringsgrenzen die tot vervolgonderzoek kunnen leiden indien een instelling onder deze kengetallen uitkomt. Onze organisatie zit voor alle kengetallen ruim beter dan de gestelde grenzen.

Liquiditeit

De liquiditeit drukt de verhouding uit tussen de vlottende activa en de kortlopende schulden. Het geeft aan in hoeverre de organisatie aan zijn betalingsverplichtingen op korte termijn kan voldoen. Voor een goede liquiditeit moet dit kengetal boven de 1,0 zijn. Op basis van dit uitgangspunt is sprake van voldoende liquiditeit. De liquiditeitspositie geeft de toestand per 31 december weer, er is sprake van een momentopname.

Solvabiliteit 1 (eigen vermogen excl. voorzieningen/ totale passiva)

Solvabiliteit 2 (eigen vermogen incl. voorzieningen/ totale passiva)

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin het bestuur in staat is op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft de toestand op 31 december weer. Er is sprake van een momentopname. De signaleringsnorm Inspectie is 30% voor de solvabiliteit 2.

Rentabiliteit

De rentabiliteit drukt de verhouding uit tussen het resultaat en de baten. Er wordt hierbij gekeken hoe efficiënt er met de opbrengsten wordt omgegaan. De signaleringsgrens van de Inspectie is driejarig onder de 0.

Huisvestingsratio

((huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten

De inspectie heeft nieuwe risico-indicatoren ('kengetallen') geformuleerd voor het tijdig detecteren van financiële risico's bij besturen en instellingen. Deze vervangen de "Beleidsregel Financieel toezicht po en vo 2011" en de daarop volgende publicaties van kengetallen

en signaleringswaarden die de Inspectie van het Onderwijs heeft gecommuniceerd via de nieuwsbrieven en website. Deze kengetallen staan sinds 23-09-2016 op de website van de onderwijsinspectie.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen dient ter dekking van bedrijfsrisico's. Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de onderwijsinstelling in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder het gehele beleid om te hoeven gooien. Voor onderwijsinstellingen is het van belang een inventarisatie te maken van de specifieke risico's voor de instelling, de kans dat deze risico's zich voordoen en de financiële impact ervan. Met behulp van deze gekwantificeerde risico's kan vervolgens een vertaling worden gemaakt naar het benodigde weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is 17,89 % hetgeen beduidend beter is dan de norm van de Inspectie.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor drukt de verhouding uit tussen het balanstotaal en de opbrengsten (inclusief de financiële baten) en dient ter beoordeling van het vermogensbeheer. Een te hoge kapitalisatiefactor zou er op kunnen duiden dat een deel van het kapitaal niet of niet efficiënt wordt benut voor het vervullen van de taken. Er wordt rekening gehouden met de grootte van de instelling. Voor scholen in het PO zonder gebouwen en terreinen op de balans, adviseert de commissie Don een bovengrens van 35% voor de grote instellingen (jaarlijkse baten vanaf 8 miljoen) en 60% voor kleine instellingen (jaarlijkse baten tot 6 miljoen). De baten van onze stichting zijn ongeveer 4 miljoen. Dat betekent dat een bovengrens van 60% wordt gehanteerd. De kapitalisatiefactor van 42,40% ligt onder deze bovengrens en is ten opzichte van 2017 iets hoger.

Personele lasten

De personele lasten omvatten 82,32% van de rijksbijdrage. Het bevoegd gezag hanteert het

uitgangspunt om de personele lasten rond de 80% te krijgen.

7.3.4 Treasuryverslag

De regeling "Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016" is van toepassing op de stichting. Het aanwezige treasurystatuut is geënt op deze regeling en tevens de governance code. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan. Van het liquiditeitssaldo is een deel op de spaarrekening geplaatst. Aan het begin van het jaar was dat €41.626, aan het einde van het jaar is dat saldo hetzelfde gebleven. Het gemiddelde rendement op de spaarrekening is derhalve 0,00%. De overige liquiditeiten zijn verdeeld over 3 betaalrekeningen en 1 kas.

7.3.5 Inzet middelen Regionale Samenwerkingsverband

KBS Laurentius ontvangt van het Regionale Samenwerkingsverband € 260.400. Deze middelen zijn bestemd voor lichte ondersteuning (€123.200), bijdrage subregio (€11.200) en zware ondersteuning (€45.700). Daarnaast is er voor € 80.300 aan incidentele middelen ontvangen. De middelen lichte ondersteuning worden volledig ingezet voor de bekostiging van de onderwijsassistenten. De bijdrage subregio wordt ook ingezet in de subregio. De middelen zware ondersteuning worden volledig ingezet voor de realisatie van de arrangementen. De incidentele middelen zijn verdeeld om drie kalenderjaren en ingezet om het ondersteuningsteam tijdelijk uit te kunnen breiden.

7.4 Het risicomanagement

Hieronder volgt een korte uiteenzetting van de risico's (inclusief hoogte van het risico) voor de stichting met daarachter de te nemen/genomen maatregelen en of opmerkingen van belang. Onderwerpen met een laag vastgesteld risicoprofiel zijn niet meegenomen in onderstaande tabel.

Onderdeel	Risico	Omschrijving	Status
Rijksbekostiging en Pas-send Onderwijs	Gemiddeld	De stichting ontvangt van het samenwerkingsverband jaarlijks middelen voor (extra) ondersteuning aan leerlingen. In overleg met het samenwerkingsverband is bepaald dat de huidige structuur van bekostiging zal worden voortgezet. Daarover zullen in de regio afspraken gemaakt worden waarin wij ook participeren. Een ander risico betreft de nieuwe middelen vanuit het rijk. Door de overheid wordt op een laat moment detailinformatie beschikbaar gesteld over de uitwerking van deze middelen voor de stichting. Het goed inzetten van deze middelen en daarmee het verhogen van de prestaties binnen het onderwijs zijn hierdoor lastiger en later te realiseren.	Maatregelen ingeregeld
Leerlingenstroom	Gemiddeld	Door de stichting zijn in het kader van het opgestelde bestuursformatieplan een aantal scenario's bepaald. Op basis van voortschrijdend inzicht is voor de leerlingaantallen in 2018 een lichte daling begroot naar 806 leerlingen waarna het leerlingaantal zal dalen naar 739 leerlingen (2025). In de meerjarenbegroting is deze daling van het aantal leerlingen meegenomen in de prognoses en wordt de personeelsformatie hiervoor aangepast middels natuurlijk verloop. Indien echter de daling sterker is dan begroot zal de formatie sterker dienen af te nemen. Door de stichting vindt jaarlijks een bijstelling plaats van de (financiële) meerjarenbegroting waarmee ingespeeld kan worden op de leerlingenprognoses.	Maatregelen ingeregeld
Demografische trend en Marktaandeel	Gemiddeld	In de meerjarenbegroting is de waarschijnlijke daling van het aantal leerlingen meegenomen in de prognoses van de baten. Deze ontwikkeling kan tot risico's leiden als door een daling van het aantal leerlingen een te hoge formatie op de school aanwezig is en blijft. De personeelsformatie kan aangepast worden door natuurlijk verloop. Afhankelijk van de ontwikkelingen kan besloten worden geen nieuwe medewerkers aan te stellen. Dit is alleen mogelijk door het verkleinen van het aantal jaargroepen. Mochten het aantal leerlingen minder sterk afnemen dan zal tussentijds een bijstelling van de begroting doorgevoerd worden en bezien worden welke gevolgen dit heeft voor de personele organisatie.	Maatregelen ingeregeld
Personeel en personeelsbeleid	Gemiddeld	De stichting heeft een relatief oud en inflexibel personeelsbestand. Deze situatie kan tot risico's leiden indien er door daling van het aantal leerlingen een te hoge formatie op de school aanwezig is. Het relatief oude personeelsbestand heeft als risico een hoger (niet werkgerelateerd) ziekteverzuim. Op dit moment worden de kosten hiervoor gedekt door het vervangingsfonds waardoor de risico's op dit punt klein zijn. Voor wat betreft personeelsbeleid wordt verwezen naar de rest van het verslag.	Maatregelen ingeregeld
Loonkosten	Gemiddeld	Niet alle lonen van personeelsleden worden betaald op grond van de personele vergoeding binnen de lumpsumfinanciering. Op basis van de componenten "Personeel en Arbeidsmarkt" en "Lichte/Zware	Maatregelen ingeregeld

		Ondersteuning" wordt een deel van het personeel (ondersteuningsteam/onderwijsondersteunend personeel) bekostigd. Een eventuele loonsverhoging geldt ook voor hen. Deze wordt echter niet altijd gecompenseerd door een verhoging van deze budgetten. Dit betekent dat er extra lasten ontstaan waar geen baten tegenover staan.	
Eigen risicodragers	Hoog	In 2016 hebben het bestuur en de directie zich georiënteerd op eigen-risico-dragerschap. Er is besloten nog geen eigen risicodragers te worden.	Gerealiseerd
Ziekteverzuim	Hoog	Er is sprake van een hoog verzuim. Het verzuim wordt in samenwerking met het Vervangingsfonds aangepakt. De vervangingskosten worden gedekt door het Vervangingsfonds en het Risicofonds. Hierdoor zijn de risico's op extra lasten te verwaarlozen. Het verzuim wordt effectief gevolgd via kwartaal-rapportages. Het is daarbij van belang steeds een koppeling te maken tussen ziekteverzuim en de hoogte van de vervangingskosten.	Maatregelen ingeregeld
Huisvesting	Gemiddeld	In 2014 heeft er nieuwbouw aan de Viandenlaan plaatsgevonden en in 2015 is het gebouw aan de Van Gaverenlaan grondig gerenoveerd. De gebouwen zijn daardoor up-to-date. Bij krimp van het aantal leerlingen zal de huisvestingssituatie problematisch kunnen worden door leegstand. Zo ver is het echter nog niet. We houden ook hier de vinger aan de pols. Vanaf 1 januari 2015 worden de vanuit het Rijk vrijkomende gelden voor groot onderhoud doorgeschoven naar een externe stichting (Breedzaam). Door deze gezamenlijke aanpak kunnen de middelen verantwoord en efficiënt worden ingezet en worden de risico's voor alle besturen verkleind. In het pand aan de Viandenlaan zijn een aantal groepen van een andere school gehuisvest. Ook kinderopvang maakt gebruik van de faciliteiten en de gymzalen worden verhuurd door de afdeling Sport van de gemeente Breda. Deze partijen dragen bij aan de kosten voor (klein) onderhoud, gas, elektra e.d. Mocht onverhoopt een van de partijen, zoals de kinderopvang, in de toekomst krimpen of opzeggen dan heeft dat gevolgen voor de baten.	Maatregelen ingeregeld
Onderwijskwaliteit	Gemiddeld	De onderwijskwaliteit heeft geen directe invloed op de financiën, maar ondermaatse kwaliteit heeft gevolgen voor de omvang van de instroom van nieuwe leerlingen en een lagere instroom leidt tot lagere baten. Hoewel de resultaten boven het landelijk gemiddelde liggen, zal de komende jaren een cyclisch schoolontwikkeltraject worden gerealiseerd. Door doorlopende monitoring (meerdere malen per jaar) wordt de kwaliteit van de opbrengsten gewaarborgd.	Maatregelen ingeregeld

7.4.2 Uitgangspunten van het vermogensbeheer

Het Eigen Vermogen kent drie functies: een financieringsfunctie, een bufferfunctie en een transactiefunctie. Het eigen vermogen moet een omvang hebben die deze drie functies dekt.

De toename van de kapitalisatiefactor in dit boekjaar komt door het gerealiseerde resultaat 2018 (en de hieraan gekoppelde hoogte van de gerealiseerde baten). Binnen staat van baten en lasten zal in de verdere boekjaren gestuurd worden op het behoud van de financiële continuïteit en een goede financiële positie van het eigen vermogen. Gezien het lage risicoprofiel is er vooralsnog voldoende ruimte in het eigen vermogen om eventuele negatieve resultaten in de toekomst op te vangen.

Het is onze opdracht om ervoor te zorgen dat de beschikbare middelen zoveel mogelijk worden ingezet voor onderwijs, zonder daarbij afbreuk te doen aan de drie functies van het Eigen Vermogen. Daarbij dient de continuïteit van de organisatie gewaarborgd te zijn. Uitgangspunt is dat de kapitalisatiefactor minimaal 50% bedraagt. De bovengrens van de kapitalisatiefactor is 60%.

7.5 De continuïteit

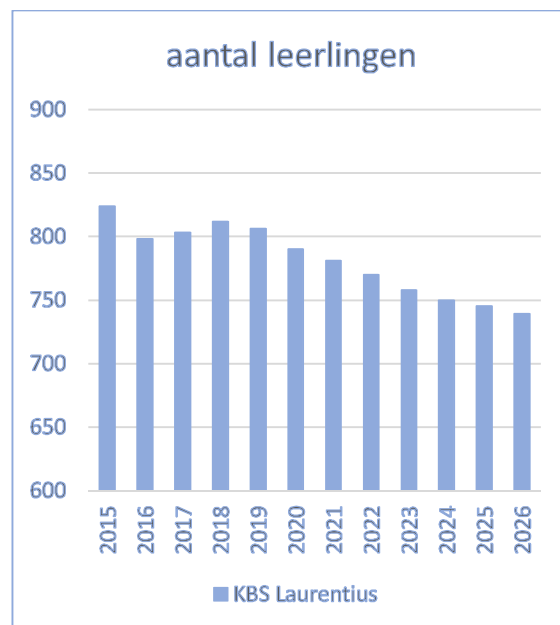
In deze paragraaf wordt vanuit een aantal (verplichte) cijfermatige exercities een toelichting gegeven op de financiële continuïteit van de stichting.

7.5.1 De kern van continuïteit

In deze paragraaf volgt over de periode 2018 tot 2021 een cijfermatige uiteenzetting van de ontwikkeling van de volgende zaken: leerlingaantallen, opbouw personele bezetting, balanspositie en de meerjarenbegroting.

Ontwikkeling leerlingaantallen 2011 – 2021

Hieronder is een verkorte grafiek afgebeeld met daarin de ontwikkeling van het aantal leerlingen (t+1). De prognose is ook opgenomen in het bestuursformatieplan.

Deze prognose is op basis van de nu bekende gegevens bij de gemeente Breda (Breedzaam). Er wordt rekening gehouden met een afname van het aantal leerlingen vanaf 2018. Het aantal groepen en eventueel de onderwijsruimtes zal daardoor licht afnemen.

Ontwikkeling opbouw personele bezetting

Hieronder de ontwikkeling van de opbouw van de personele bezetting. Hierin zijn de min-max-contracten niet opgenomen.

Kengetal	2018	2019	2020	2021
Personele bezetting FTE	52,65	48,2	47,3	46,6
Management	2,9	2,9	2,9	2,9
Onderwijzend personeel	40,25	35,8	34,9	34,3
Ondersteuning	5,8	5,8	5,8	5,7
Overig personeel	3,7	3,7	3,7	3,7

Vanaf 2019 zal opnieuw beoordeeld worden of bezuiniging noodzakelijk is of dat op basis van het aantal leerlingen en de groepsverhouding toch extra geïnvesteerd moet/kan worden in de formatie.

Staat van baten en lasten

Baten	realisatie 2018	begroot 2018	realisatie minus begroting 2018	realisatie 2017
Rijksbijdragen	4.355.654	3.995.401	360.253	3.879.947
Overige overheidsbijdragen	5.000	5.000	0	57.756
Overige baten	236.778	140.000	96.778	215.128
Totale baten	4.597.432	4.140.401	457.031	4.152.831
Lasten				
Personele lasten	3.585.564	3.271.034	314.530	3.396.619
Afschrijvingen	118.804	108.383	10.421	110.175
Huisvestingslasten	279.892	243.420	36.472	140.497
Overige lasten	430.331	394.050	36.281	391.131
Totale lasten	4.414.591	4.016.887	397.704	4.038.422
Saldo gewone bedrijfsvoering	182.841	123.514	59.327	114.409
Financiële baten en lasten	7	-720	727	-1.143
Totaal resultaat	182.848	122.794	60.054	113.266

Ontwikkeling van de meerjarenbegroting

Meerjarenbegroting	realisatie 2018	2019	2020	2021	2022
Baten					
Rijksbijdragen	4.355.654	4.282.247	4.196.706	4.148.895	4.090.460
Overige overheidsbijdragen	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Overige baten	236.778	174.000	174.000	174.000	174.000
Totale baten	4.597.432	4.461.247	4.375.706	4.327.895	4.269.460
Lasten					
Personele lasten	3.532.936	3.488.287	3.421.402	3.369.956	3.304.577
Inzet gelden werkdrukvermindering	52.628	125.918	122.885	121.485	119.774
Afschrijvingen	118.804	164.080	164.080	145.747	120.080
Huisvestingslasten	279.892	295.000	295.944	296.891	296.891
Instellingslasten	430.331	412.100	411.338	411.480	410.366
Totale lasten	4.414.591	4.485.385	4.415.648	4.345.557	4.251.687
Saldo gewone bedrijfsvoering	182.841	-24.138	-39.942	-17.662	17.773
Financiële baten en lasten	7	-720	-720	-720	-720
Exploitatiesaldo	182.848	-24.858	-40.662	-18.382	17.053
Aantal leerlingen t-1 mjb 2018-2022	812	806	790	781	770

Ontwikkeling van de balanspositie

Balans				
Activa	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Materiële vaste activa	601.388	447.179	547.396	642.457
Vorderingen	302.581	376.952	295.205	281.305
Liquide middelen	1.045.121	892.758	670.641	675.587
TOTAAL ACTIVA	1.949.090	1.716.889	1.513.242	1.599.349
Passiva				
Eigen Vermogen	1.380.699	1.197.851	1.084.585	1.241.457
Voorzieningen	73.750	80.454	67.843	59.959
Kortlopende schulden	494.641	438.584	360.814	297.933
TOTAAL PASSIVA	1.949.090	1.716.889	1.513.242	1.599.349

Ontwikkeling van de meerjarenbalans

Activa	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022
Materiële vaste activa	601.388	934.388	934.388	916.055	872.055
Vorderingen	302.581	302.581	302.581	302.581	302.581
Liquide middelen	1.045.121	687.263	646.601	628.219	645.271
TOTAAL ACTIVA	1.949.090	1.924.232	1.883.570	1.846.855	1.819.907
Passiva					
Eigen Vermogen	1.380.699	1.355.841	1.315.179	1.278.464	1.251.516
Voorzieningen	73.750	73.750	73.750	73.750	73.750
Kortlopende schulden	494.641	494.641	494.641	494.641	494.641
TOTAAL PASSIVA	1.949.090	1.924.232	1.883.570	1.846.855	1.819.907

Toelichting op de meerjarenbalans

De financiële positie van de stichting is gezond. De kengetallen voor solvabiliteit, liquiditeit en de kapitalisatiefactor bewegen zich boven de grenzen die door de Inspectie van het Onderwijs worden gehanteerd. Gezien een mogelijke daling in het aantal leerlingen is het noodzakelijk om tijdig de juiste maatregelen te nemen en het personeelsbestand aan te passen. Het eigen vermogen laat in de meerjarenbegroting een licht stijgende trend zien. Vooralsnog is het niet noodzakelijk grote maatregelen te nemen.

De planning- en controlcyclus

Om de continuïteit te kunnen borgen is continuïteit op korte en lange termijn van belang. Daar waar de lange termijn vooral gaat om de stip op de horizon (strategisch beleidsplan, financieel beleidsplan en meerjarenperspectief) spreekt men bij de korte termijn vaak over de

mate waarin de stichting via de planning- en controlcyclus kan sturen op het bedrijfsmatige proces. Bij de stichting wordt een strategische planningen en controlcyclus (SPC) gehanteerd. De controlcyclus (op hoofdlijnen) bestaat uit de volgende onderdelen (in chronologische volgorde van een kalenderjaar):

- Opstellen en vaststellen jaarverslag vorig boekjaar. Dit betreft een bestuursverslag en de jaarrekening. Dit verslag is een verantwoordingsdocument over het gevoerde beleid (van jaardoelen naar strategisch beleid) en de cijfermatige positie van de stichting. Geplande oplevering: mei van een kalenderjaar.
- Opstellen en vaststellen van het bestuursformatieplan voor het volgende schooljaar. (beleidsmatige en formatief financiële planning). Formele vaststelling voor 1 mei van een kalenderjaar.

- Opstellen en vaststellen van de halfjaarlijkse rapportage van een kalenderjaar. Deze bestaat uitsluitend uit een financiële rapportage met betrekking tot de staat van baten en lasten, een aantal analyses met betrekking tot projecten, een forecast van de staat van baten en lasten voor het kalenderjaar en het verloop van de vermogenspositie van de stichting. Oplevering: mei en november van elk kalenderjaar.
- Opstellen meerjarig financieel beleidsplan. In dit beleidsplan wordt de begroting voor een komend boekjaar opgesteld. Het geheel wordt vastgesteld door het bestuur en voorgelegd aan de Medezeggenschapsraad. Planning: najaar van het elk kalenderjaar.

Controle- en beheersingssystemen

Ter controle en beheersing op financieel gebied wordt gebruik gemaakt van Afas software en Visionplanner. Daarnaast worden op onderwijskundig gebied diverse programma's gebruikt om de ontwikkelingen van de leerlingen op bijv. cognitief en sociaal/emotioneel gebied te monitoren. Op personeelsgebied worden structureel functioneringsgesprekken gevoerd.

Rapportage risico 's/beheersingsmaatregelen

Met Visionplanner worden op het gebied van financiën structureel rapportages opgesteld. Deze worden in de bestuursvergaderingen besproken. Hierbij wordt m.n. gelet op discrepanties met de begroting van het onderhavige jaar. O.b.v. ontwikkelingen op het gebied van de instroom (4-jarigen en zij-instromers) en tussentijdse uitstroom wordt bekeken welke consequenties e.e.a. heeft voor de baten. In het verlengde daarvan worden tevens de gevolgen voor de meerjarenbegroting in kaart gebracht. Zo nodig worden maatregelen getroffen om beleid bij te stellen.

Tijdens vergaderingen wordt het bestuur geïnformeerd over alle relevante beleidsterreinen zoals: personeel, organisatie, huisvesting, onderwijs(kwaliteit) e.d. Zij nemen kennis van de bevindingen van de directie en op basis van deze informatie ondersteunt zij de directie. Een en ander wordt vastgelegd in de notulen van het bestuur.

Rapportage toezichthoudend orgaan

Aangezien het bestuur niet als toezichthoudend orgaan functioneert is er geen verslag. Tijdens vergaderingen nemen zij wel kennis van de ontwikkelingen en m.n. ontwikkelingen waaraan mogelijke risico's verbonden zijn. In goed overleg met de directie worden besluiten genomen.

7.5.2 De periferie van continuïteit (de financiële ruimte)

Een belangrijk onderdeel van gezond financieel beleid is het beheren van de financiële ruimte van de stichting. Belangrijke instrumenten daarvoor zijn budgetbeheer en beheer van de liquiditeitspositie.

Budgetbeheer

Uitgaande van de continuïteit van de OCW-bekostiging is de wijze waarop de stichting dit budget beheert van groot belang. Er moet een evenwicht zijn in de begroting en in personele en materiële kosten. Alleen dan kan een sluitende begroting worden gehaald. Budgetbeheer verwijst naar het kengetal rentabiliteit. Dit is de mate waarin een organisatie winstgevend is. Dit wordt berekend door het exploitatiesaldo te delen door de totale baten. Voor het boekjaar 2018 is sprake van een rentabiliteit van 4,15 % procent.

Liquiditeitsbeheer

Voor het beheer van de liquiditeitspositie van de stichting is hieronder een verkorte meerjarige liquiditeitsbegroting opgenomen.

Zoals uit de meerjarige liquiditeitsbegroting blijkt, zal de liquiditeitspositie dalen. Dit verloop is alleen mogelijk als de geplande meerjarenbegroting en de geplande investeringen in activa, ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Uitgangspunt moet zijn dat de middelen die worden toegekend voor onderwijs daar ook voor worden ingezet. Bij aanpassingen in het onderwijskundige en financiële beleid zal door het toenemen of afnemen van kosten en inkomsten, de liquiditeitspositie nog kunnen worden beïnvloed. Er is voldoende liquiditeit om de onderwijsactiviteiten uit te voeren.

Meerjaren Kasstroomoverzicht					
	2018	2019	2020	2021	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Saldo exploitatie (incl. financiële baten/lasten)	182.848	-24.858	-40.662	-18.382	17.053
Afschrijvingen	118.804	164.080	164.080	145.747	120.080
Wijziging vorderingen	74.371	0	0	0	0
Wijziging voorzieningen	-6.704	0	0	0	0
Wijziging kortlopende schulden	56.054	0	0	0	0
Totaal	425.373	139.222	123.418	127.365	137.133
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings in materiele vaste activa	-273.010	-497.080	-164.080	-145.747	-120.080
Totaal	-273.010	-497.080	-164.080	-145.747	-120.080
Mutatie liquide middelen	152.363	-357.858	-40.662	-18.382	17.053
Beginstand liquide middelen	892.758	1.045.121	687.263	646.601	628.219
Mutatie liquide middelen	152.363	-357.858	-40.662	-18.382	17.053
Eindstand liquide middelen	1.045.121	687.263	646.601	628.219	645.272

Conclusie

Voor onze organisatie staan de komende jaren in het teken van de structurele lasten in evenwicht brengen/houden met de structurele inkomsten. Sinds 2016 is hard gewerkt aan het in verhouding brengen van de vaste personele inzet met de verwachte structurele inkomsten. In 2019 zullen aanzienlijke investeringen worden gedaan. De ontwikkeling van het aantal leerlingen, de herstructurering van het passend onderwijs en het moderniseren van het onderwijs

zijn belangrijke ontwikkelingen waar de organisatie zowel qua personele als materiële exploitatie op voorbereid moet zijn.

Kortom: Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken is financieel gezond en kan gezond blijven. Voor eventuele risico's is de financiële buffer voldoende om de negatieve gevolgen van een mogelijk sterkere daling van het aantal leerlingen op te vangen.

B. Jaarrekening

Balans per 31 december 2018

(na saldobestemming)

	<u>31 december 2018</u>	<u>31 december 2017</u>
	€	€
ACTIVA		
1.1. Vaste activa		
1.1.2. Materiële vaste activa	601.388	447.179
1.2. Vlottende activa		
1.5 Vorderingen	302.581	376.952
1.2.4. Liquide middelen	1.045.121	892.758
	<u>1.949.090</u>	<u>1.716.889</u>
2. PASSIVA		
2.1 Eigen vermogen	1.380.699	1.197.851
2.2 Voorzieningen	73.750	80.454
2.4. Kortlopende schulden	494.641	438.584
	<u>1.949.090</u>	<u>1.716.889</u>

Staat van baten en lasten over 2018

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
3. Baten			
3.1. Rijksbijdragen	4.355.654	3.995.401	3.879.947
3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	5.000	5.000	57.756
3.5. Overige baten	236.778	140.000	215.128
	<u>4.597.432</u>	<u>4.140.401</u>	<u>4.152.831</u>
4. Lasten			
4.1. Personeelslasten	3.585.564	3.271.034	3.396.619
4.2. Afschrijvingen	118.804	108.383	110.175
4.3. Huisvestingslasten	279.892	243.420	140.497
4.4. Overige lasten	430.331	394.050	391.131
	<u>4.414.591</u>	<u>4.016.887</u>	<u>4.038.422</u>
Saldo baten en lasten	182.841	123.514	114.409
6. Financiële baten en lasten	7	-720	-1.143
Nettoresultaat	<u>182.848</u>	<u>122.794</u>	<u>113.266</u>

Het resultaat (€182.848) wordt toegevoegd aan de algemene reserve (€147.860) en het privaat vermogen (€34.988).

Kasstroomoverzicht 2018

	€	2018	€	2017	€
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>					
Saldo baten en lasten			182.841		114.409
<i>Aanpassingen voor</i>					
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa			118.804		110.175
Mutatie voorzieningen			-6.704		12.611
<i>Verandering in vlottende middelen:</i>					
Vorderingen (-/-)	74.371			-81.747	
Schulden	56.054			77.770	
			<u>130.425</u>		<u>-3.977</u>
<u>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</u>			425.366		233.218
Ontvangen interest	1.164			16	
Betaalde interest (-/-)	-1.157			-1.159	
			<u>7</u>		<u>-1.143</u>
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>			425.373		232.075
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>					
Investerings materiële vaste activa			<u>-273.010</u>		<u>-9.958</u>
<u>Mutatie liquide middelen</u>			<u>152.363</u>		<u>222.117</u>
<u>Verloop mutatie geldmiddelen</u>					
Stand per begin boekjaar			892.758		670.641
Mutaties in boekjaar			<u>152.363</u>		<u>222.117</u>
Stand per eind boekjaar			<u>1.045.121</u>		<u>892.758</u>

GRONDSLAGEN

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken is feitelijk en statutair gevestigd op Van Gaverenlaan 18, 4825 CD te Breda en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41102967.

Algemene grondslagen voor verslaggeving De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriele Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

Grondslagen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Er wordt een activeringsgrens gehanteerd van 500 euro. Investeringsgrens worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf de maand na ingebruikneming.

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Schoolgebouwen waarvan het juridisch eigendom berust bij de stichting en het economisch eigendom bij de gemeente zijn niet in de balans opgenomen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die gedurende langer dan twaalf maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Bestemmingsfondsen

Een bestemmingsfonds is gevormd voor de nog niet bestede middelen waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is toegekend en waarbij die beperking is opgelegd door derden. Voor Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken betreft het een fonds ouderbijdragen. Deze wordt gevormd via resultaatbestemming waarbij overschotten worden toegevoegd en tekorten worden onttrokken.

Bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is gevormd voor de nog niet bestede middelen waaraan het bestuur van Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken een bestedingsmogelijkheid toekent. Deze reserve wordt gevormd via resultaatbestemming waarbij overschotten worden toegevoegd en tekorten worden onttrokken.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. Onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is opgenomen tegen de

contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen, ingeschatte blijfkans, fictieve indiensttreding bij 25 jaar en disconteringsvoet. De blijfkansen zijn aangepast naar percentages conform het model van PO-raad.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op de balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.1 Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geoormerkte OCW subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten. Geoormerkte OCW subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord

onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten verantwoord worden. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

3.5 Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.1 Personeelslasten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

4.2 Afschrijvingen

Gymzaal/speellokaal: 10 jaar

Meubilair: 15 jaar

Technisch inventaris: 10 jaar

ICT /bekabeling ICT apparatuur: 5 en 10 jaar

Leermiddelen: 8 jaar

4.3 Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.4 Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken

dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Pensioenen

Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd. Verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per december 2018 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 97,0%. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

6 Financiële baten en lasten

De rentebaten en lasten betreffen de van derden ontvangen, respectievelijk aan derden betaalde interest.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen en betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen wordt opgenomen onder de operationele activiteiten.

Toelichting op de balans

ACTIVA

1.1. Vaste activa

1.1.2. Materiële vaste activa

	1.1.2.1. Ge- bouwen en terreinen	1.1.2.3. In- ventaris en apparatuur	1.1.2.4. Ove- rige materi- ele vaste ac- tiva	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018				
Aanschaffingswaarde	49.037	916.601	335.725	1.301.363
Cumulatieve afschrijvingen	-11.499	-581.155	-261.530	-854.184
Boekwaarden per 1 januari 2018	<u>37.538</u>	<u>335.446</u>	<u>74.195</u>	<u>447.179</u>
Investeringen	-	246.697	26.391	273.088
Desinvesteringen	-	-75	-	-75
Afschrijvingen	-6.208	-87.211	-25.385	-118.804
Saldo mutaties	<u>-6.208</u>	<u>159.411</u>	<u>1.006</u>	<u>154.209</u>
Stand per 31 december 2018				
Aanschaffingswaarde	49.037	1.163.224	362.117	1.574.378
Cumulatieve afschrijvingen	-17.707	-668.367	-286.916	-972.990
Boekwaarden per 31 december 2018	<u>31.330</u>	<u>494.857</u>	<u>75.201</u>	<u>601.388</u>

1.2. Vlottende activa

	31-12-2018 €	31-12-2017 €
1.2.2. Vorderingen		
1.2.2.1. Debiteuren algemeen	64.868	293
1.2.2.2. Vorderingen op OCW / EZ	199.501	315.949
1.2.2.6. Vorderingen op personeel	332	-
1.2.2.10 Overige vorderingen	21.177	49.205
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	<u>16.703</u>	<u>11.505</u>
	<u>302.581</u>	<u>376.952</u>
1.2.4. Liquide middelen		
1.2.4.1. Kasmiddelen	107	191
1.2.4.2. Tegoeden op Bankrekeningen	<u>1.045.014</u>	<u>892.567</u>
	<u>1.045.121</u>	<u>892.758</u>

2. PASSIVA

	Stand per 01-01-2018 €	Resultaat €	Overige mutaties €	Stand per 31-12-2018 €
2.1 Reserves				
2.1.1.1. Algemene reserve	1.151.591	147.860	-	1.299.451
2.1.1.2. Bestemmingsreserves publiek	-	-	-	-
2.1.1.5. Bestemmingsreserves privaat	46.260	34.988	-	81.248
	<u>1.197.851</u>	<u>182.848</u>	<u>-</u>	<u>1.380.699</u>

	Stand per 01-01-2018 €	Dotaties €	Ont- trekkingen €	Vrijval €	Stand per 31-12-2018 €
2.2 Voorzieningen					
2.2.1. Personele voorzieningen	80.454	5.000	2.198	9.506	73.750
	<u>80.454</u>	<u>5.000</u>	<u>2.198</u>	<u>9.506</u>	<u>73.750</u>
2.2.1. Personele voorzieningen					
2.2.1.4. jubileumvoorziening	80.454	5.000	2.198	9.506	73.750
	<u>80.454</u>	<u>5.000</u>	<u>2.198</u>	<u>9.506</u>	<u>73.750</u>
				Kortlopend deel < 1 jaar €	Langlopend deel > 1 jaar €
2.2.1.4. Jubileumvoorziening				4.765	68.985
				<u>4.765</u>	<u>68.985</u>

	31-12-2018 €	31-12-2017 €
2.4. Kortlopende schulden		
2.4.8. Crediteuren	98.235	25.508
2.4.9. Belastingen en premies sociale verzekeringen	157.960	146.107
2.4.10. Pensioenen	39.461	38.446
2.4.14. Vooruitontv. Subsidies OCW / EZ	6.944	-
2.4.17. Vakantiegeld en -dagen	113.463	107.209
2.4.19. Overige overlopende passiva	78.578	121.314
	<u>494.641</u>	<u>438.584</u>

In de kortlopende schulden is €88.000 Heutink ICT opgenomen. Een deel hiervan is langlopend. Betreft uitgestelde betaling Chromebooks.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Voorziening duurzame inzetbaarheid

Bij het opstellen van de jaarrekening 2018 is nog geen overleg gevoerd over de besteding van de duurzame inzetbaarheidsuren, conform art. 8A.3 cao PO.

Er is nog geen plan met betrekking tot de uren die voor ouderenverlof gespaard kunnen worden (art. 8A.3 cao PO). Derhalve is in 2018 geen voorziening voor duurzame inzetbaarheid gevormd.

Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken heeft diverse overeenkomsten met Ricoh Nederland B.V., welke tezamen een verplichting á € 13.200,- op jaarbasis vormen. De opzegtermijn bedraagt 3 maanden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na afloop van het boekjaar hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die belangrijk zijn voor de interpretatie van de cijfers in de jaarrekening.

Verbonden partijen

Naam	Stichting samenwerkingsverband PO 30-03, Optimale Onderwijs Kans
Juridische vorm 2017	Stichting
Statutaire zetel	Ridderstraat 34 4902 AB Oosterhout (NB)
Code activiteiten	4 (overig)
Eigen vermogen 31-12- 2017	onbekend
Resultaat jaar 2017	onbekend
Art 2:403 BW	Nee
Deelname %	Nee
Consolidatie	Nee

Toelichting op de staat van baten en lasten

	Realisatie <u>2018</u> €	Begroting <u>2018</u> €	Realisatie <u>2017</u> €
3.1. Rijksbijdragen			
3.1.1.1. Rijksbijdrage OCW	4.086.842	3.767.703	3.709.555
3.1.2.1. Overige subsidies OCW	8.397	-	6.046
3.1.3.3. Ontv. doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwer- kingsverbanden	260.415	227.698	164.346
	<u>4.355.654</u>	<u>3.995.401</u>	<u>3.879.947</u>
3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden			
3.2.2.2. Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en –subsi- dies	5.000	5.000	57.756
3.5. Overige baten			
3.5.1. Opbrengst verhuur	38.060	20.000	521
3.5.2. Detachering personeel	18.719	-	7.751
3.5.4. Sponsoring	1.727	-	-
3.5.5. Ouderbijdragen	159.001	120.000	122.967
3.5.10. Overige	19.271	-	83.889
	<u>236.778</u>	<u>140.000</u>	<u>215.128</u>
4.1. Personeelslasten			
4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	3.556.177	3.136.761	3.430.036
4.1.2. Overige personele lasten	173.273	186.500	160.734
4.1.3. Af: ontvangen vergoedingen	-143.886	-52.227	-194.151
	<u>3.585.564</u>	<u>3.271.034</u>	<u>3.396.619</u>
4.1.1 Lonen en salarissen			
4.1.1.1. Lonen en salarissen	2.599.163	2.278.855	2.513.399
4.1.1.2. Sociale lasten	387.005	336.734	364.051
4.1.1.3. Premies Participatiefonds	114.412	106.736	86.253
4.1.1.4. Premies Vervangingsfonds	111.015	106.467	128.892
4.1.1.5. Pensioenlasten	344.581	307.969	337.441
	<u>3.556.176</u>	<u>3.136.761</u>	<u>3.430.036</u>
4.1.2 Overige personele lasten			
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	5.000	5.000	16.282
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	41.123	25.000	38.242
4.1.2.3 Overige	127.152	156.500	106.210
	<u>173.275</u>	<u>186.500</u>	<u>160.734</u>

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
4.1.3. Af: ontvangen vergoedingen			
4.1.3.1. Ontvangen vergoedingen Participatiefonds	-	-	-
4.1.3.2. Ontvangen vergoedingen Vervangingsfonds	-98.092	-52.227	-181.562
4.1.3.3. Overige uitkeringen, die de personeelslasten verminderen	-45.794	-	-12.589
	<u>-143.886</u>	<u>-52.227</u>	<u>-194.151</u>
4.2. Afschrijvingen			
4.2.2.1. Gebouwen en terreinen	6.208	4.903	4.903
4.2.2.3. Inventaris en apparatuur	87.211	75.291	75.172
4.2.2.4. Overige materiële vaste activa	25.385	28.189	30.100
	<u>118.804</u>	<u>108.383</u>	<u>110.175</u>
4.3. Huisvestingslasten			
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	174.818	156.500	70.314
4.3.4. Energie en water	70.160	64.920	61.157
4.3.5. Schoonmaakkosten	8.616	13.000	4.060
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	23.074	9.000	4.956
4.3.8. Overige huisvestingslasten	3.224	-	10
	<u>279.892</u>	<u>243.420</u>	<u>140.497</u>
4.4. Overige lasten			
4.4.1. Administratie en beheer	73.576	72.800	50.167
4.4.2. Inventaris en apparatuur	77.663	78.000	91.439
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen	67.298	62.500	62.163
4.4.5. Overige	211.794	180.750	187.362
	<u>430.331</u>	<u>394.050</u>	<u>391.131</u>
Accountantslasten			
4.4.1.1 Onderzoek jaarrekening	8.050	7.000	9.961
4.4.1.2 Andere controleopdrachten	-	-	-
4.4.1.3 Fiscale adviezen	-	-	-
4.4.1.4 Andere niet-controledienst	-	-	-
	<u>8.050</u>	<u>7.000</u>	<u>9.961</u>
6. Financiële baten en lasten			
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	1.165	-	16
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	-1.158	-720	-1.159
	<u>7</u>	<u>-720</u>	<u>-1.143</u>

In 2018 waren er gemiddeld 76 personeelsleden werkzaam bij onze stichting (2017: 77). Het aantal ingezette fte bedroeg in 2018 52,65 (2017: 54,06).

Model G Verantwoording subsidies

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond?
	Kenmerk	Datum			
Studieverlof	928067-1	28-8-2018	11.904	11.904	Nee
Totaal			11.904	11.904	

G2 Subsidies met verrekeningsclausule

G2A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen
	Kenmerk	Datum				
			€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal			€ -	€ -	€ -	€ -

G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewij- zing €	Saldo 31- 12- 2016 €	Ontvan- gen in verslag- jaar €	Lasten in verslag- jaar €	Totale kos- ten 31-12- 2017 €	Saldo nog te besteden €
	Kenmerk	Datum						
					-			-
Totaal								

ONO Onderwijs netwerk Ondernemen

Het bestuur heeft geen subsidie ontvangen met betrekking tot Onderwijs Netwerk Ondernemen.

Verantwoording Prestatiebox

Sinds 1 augustus 2012 ontvangen besturen een 'extra' bedrag via de Prestatiebox, bedoeld om de prestaties van leerlingen, leraren en schoolleiders te vergroten. Dit geld kan onder meer worden ingezet voor taal en rekenen, wetenschap en techniek, cultuureducatie, talentontwikkeling, opbrengstgericht werken en professionalisering van leraren en schoolleiders. De Prestatiebox is een niet-geoordeeld budget, dit brengt met zich mee dat andere regels gelden omtrent de verantwoording. Jaarlijks leggen we hierover op hoofdlijnen verantwoording af in ons jaarverslag.

Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken heeft voor het kalenderjaar 2018 € 146.972 ontvangen. In deze paragraaf wordt toegelicht hoe Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken de Prestatiebox besteedt om haar beleid te kunnen (blijven) uitvoeren. Deze toelichting dient tevens als verantwoording.

De geformuleerde ambities uit het Nationaal Onderwijsakkoord:

- Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
- Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering
- Professionele scholen
- Doorgaande ontwikkelingen

De Prestatiebox stelt Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken in staat om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Bij de inzet van de gelden staat de kwaliteitsverbetering van het onderwijs centraal. De gelden zijn ingezet ten gunste van KBS Laurentius.

Beleid

De Prestatiebox is aangewend om de speerpunten van het strategisch beleidsplan vorm te geven.

- In het kader van cultuureducatie zijn diverse projecten gestart, musea bezocht, theatervoorstellingen en congressen bijgewoond.
- In het kader van opbrengstgericht werken is voor de bevordering van taal, lezen en rekenen geïnvesteerd in materiaal en personeel. Hierbij is geïnvesteerd in scholing, toetsanalyses (Focus PO) en studiebijeenkomsten opbrengstgericht passend onderwijs.
- Het budget voor professionalisering is besteed aan de ontwikkeling en begeleiding van leerkrachten en managementteam. De leerkrachten hebben zich door middel van scholing kunnen professionaliseren op het diverse terreinen. Hierbij is te denken aan ICT, Vakgeïntegreerd thematisch werken en Opbrengstgericht Passend Onderwijs. Daarnaast is ingezet op de herregistratie van de directeur en de (verdere) opleiding van de Unitleiders (Schoolleider basisbekwaam en Schoolleider vakbekwaam).
- Tevens is geld ingezet voor interne uren, zoals voor coördinatoren en het mogelijk maken van collegiale visitatie.
- Tenslotte is het budget ingezet ten behoeve van het begeleiden van jonge leerkrachten en PABO-studenten.

Hiermee zijn de beschikbare middelen overeenkomstig het doel besteed.

WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken van toepassing zijnde regelgeving. Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken is € 111.000 (bezoldigingsklasse A). Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	J.J.P. Slangen
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,1697
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja

Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	88.292
Beloningen betaalbaar op termijn	14.418
<i>Subtotaal</i>	<i>102.710</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	111.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	102.710
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.

Gegevens 2017	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor 2017 in fte	1,1697
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	89.300
Beloningen betaalbaar op termijn	14.032
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	107.000
Totale bezoldiging 2017	103.332

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Dhr. Dr. E.G.O.M. van Maanen	Voorzitter
Mw. M. Kroon-Visser	Vice-voorzitter
Mw. F. van Passel	Secretaris
Mw. J. Biermans	Penningmeester
Mw. Drs. M. v.d. Mast	Personeelszaken
Dhr. Ing. M. van Brandwijk	Onderwijsvernieuwing
Mw. Drs. C.M. Rogmans-Kivits	Onderwijszaken/Passend onderwijs
Mw. C.C.M. van den Hoogen	Onderwijszaken

Tekenblad Jaarrekening

Vastgesteld d.d. 16-04-2019

Het bestuur verklaart hierbij de jaarrekening over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018 te hebben vastgesteld. De jaarrekening bestaat uit een balans per 31 december 2018 en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018.

Dhr. E. van Maanen	voorzitter	
Mevr. F. van Passel	secretaris	
Mevr. J. Biermans	penningmeester	
Mevr. M. Kroon- visser	vicevoorzitter/communicatie.....	
Mevr. C. Rogmans	onderwijskundige zaken	
Dhr. M. van Brandwijk	onderwijskundige zaken	
Mevr. M. van der Mast	personeelszaken	